

Naročnina za Avstroogrsko: ¼ leta K 2-50, ½ leta K 5-—, celo leto K 10-— za Nemčijo: " K 3-50, " K 7-—, " K 14-— za ost. inozemstvo: " fe. 4-20, " fr. 8-20, " fr. 16-80 za Ameriko celo leto 3-25 dolarjev.		V Ljubljani, v četrtek, dne 26. marca 1914. Uredništvo in upravlništvo: Frančiškanska ulica šte. 10, I. nadstropje.	Oglasnina za 6 krat deljeno mm vrsto enkratⁿ vin. — Pri večkratnih objavah primeren popust.	
Štev. 13.	Posamezna številka 22 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 8 kron.	Leto IV.

Proti novemu kralju novi republičani: Poulični boji v Janini med republičanskimi Epirci in med pristaši Essad-paše, udanimi albanskemu kralju Viljemu I.

Na vojvodskem prestolu.

Krog vojvodskega prestola
na Gosposvetskem polju slavnem
sprehaja cvetna se pomlad
in sanja sen o knezu davnem

Oj, ves je v portah bil in zlat,
kot ogenj konj pod njim vihral je,
ko sredi mečev, vitezov
prijezdil je iz sinje dalje.

Ornat je žamet, meč je blisk,
pravica raz obraz mu sije,
med ljudstvo svoje je dospel,
kjer src nad tisoče zanj bije.

Na vojvodski je sedel stol,
delil pravico in postavo,
in krona zvezd in dijamem
sijal je nad njegovo glavo.

In kmetov, velmož, starejšin
vsa polna bila je planjava:
Slovenski glas kot zvon doni,
ki v linah Gospe Svele plava.

In kar je na planinah rož,
kar petja v gozdu je in gaju,
vse bujno vzkliko je na dan,
vse poje kot v nebeškem raju.

In solnce plameneči val
zlatil škrlatne je zastave,
in pesmi klic in zvok fanfar
pozdravljal brate je v daljave.

In divi silni se Dobrač
in zdi se mu, kot da bi sanjal,
ko novi knez in vojvoda
Slovenom svojim se je klanjal.

Oj, korotanski rod slavil
je svetle pravde god visoki —
od takrat vojvodski prestol
pogreznjen v molk strmi globoki.

Cvetko Golar.

Mlin.

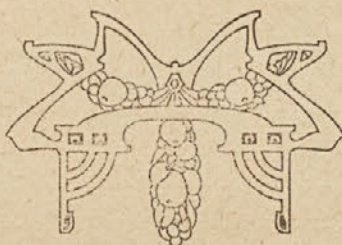
Ti mlin pod goro, beli mlin,
zakaj budiš mi spet spomin
na jasne dni nekdanje sreče,
mladosti solčno se blesteče?
Zakaj odpiraš stare rane,
oživljaš mrtve, pokopane?
Zakaj, zakaj?

Vretena tvoja ropotajo,
vodeni biseri skakljajo,
kolesa ti goneči
in dalje v svet hiteči —
vse kot nekdanj!
Golobov tolpa ti nad streho kroži,
smehlja se v oknih malih roža roži,
objema te mogočne lipe senčni hlad,
objema te kot drago svojo ženin mlad —
vse kot nekdanj!

Le tebe v mlinu belem ni,
ki tu z menoj iskala si
za zadnji z Bogom — mesto skrito,
da enkrat bilo bi privito
še šibko ti, mlado telo
na srce tožno mi — bolno!

O, mlin pod goro, beli mlin!
Zakaj budiš mi spet spomin
na jasne dni nekdanje sreče
mladosti, solčno se blesteče?

Ig. Borštnik.

Planinski dom.

Kdaj navžil se tebe bom,
planinski moj — moj gorski dom?
Ti, duša mojega življenja,
ti, slednji dah mi hrepenenja!
Kako živim naj tu v ravnini,
ko mrè srce mi po planini,
po rekah bistrih in potokih,
vrhovih snežnih in visokih!
Kako da tuj mi svet omili,
če duša tja nazaj mi sili,
kjer zôra zlata gôr glave objema
in prve žarke solнца dan zajema,
kjer zadnji svit večera trepetá,
tonec v vodáh brezbrežnega morjá!
Vi, velikani mrtvi, starci sivi,
stoletja speči — ali večno živi!
V zemljo globoko vi uprli ste noge,
Glavé visoko nad oblake vam štrlé.
Besné nevihte naj nad vami noč in dan,
razmetaj, zrušil vas ne bo nikdar orkan;
Zaman se zagánjajo v vaše vrhé
viharji srditi in plohe vodé —
Ko elementov divjih moč omaga,
gubi se z lica vam poslednja sraga,
in solnce žarko zopet vas obseva
ali pa noč v plašč mirni svoj odeva,
v globokih doleh pa šume in bobné
deroče, narasle, besneče vodé — — — — —

Navžili moreš se svetá,
slasti, življenja in blagá,
kipečih, vročih ust žené,
po katerih tvoja koprne . . .
Vse to je kratek sen mladosti,
ki v letih se gubi starosti
No, tebe, dom v gorah, planini,
na strmi skalnati višini,
ti sreče dom, ti dom svobode:
Kdo tebe kdaj navžil se bode!

Ig. Borštnik.

CVETKO GOLAR:

Vasovalci.

Hudo, hudo se je zaljubila Čadeževa Katrica, zalo in prijazno dekle, v Limbarjevega Janeza. Zelo goreča je bila njena ljubezen; tako jo je pekla pri srcu, da ni mogla ne vzdržati, ne strpeti. Žgala jo je kot pereč ogenj noč in dan. Včasih je nagnala šinila z roko in jo položila na srce, zakaj zdela se ji je, da hoče prebiti tesno ječo ter pogledati, kod hodi Limbarjev Janez.

In zvečer je komaj čakala, da je odpotovalo solnce za sveto goro in božjo milost, že je tekla v svojo kamrico, se naslonila na okno in pričakovala v vednem strahu in trepetu svojega fanta. Štela je zvezde in se dolgočasila, dokler ni zapazila sence v globočini vrta, ki je vlekla seboj dolgo in težko lestvico ter jo prislonila pod njeno okno. Katrica se je nato potuhnila kot miška in se šele po dolgem rotenju in trkanju oglasila zaljubljenemu vasovalcu.

Zgodilo se je pa, da sta se Janez in Katrica sprla za žive in mrtve. To je bilo tistokrat, ko je dobila Katrica lepo, novo krilo iz svetlega atlasa.

Janez je dejal: »Tvoje krilo je sicer lepo, a bilo bi še lepše, ako bi se malo na rožno spreminjalo.«

Katrica je pa dejala: »Kje imaš pa oči, Brdavs, ali se ne spreminja na zele-

no? In to je vse lepše. Sicer pa je vseeno, ali je belo ali črno, ti butec!« In vzdignila je ročico ter težko udarila Janeza, ki ji pa tega ni zameril, temveč je izpregovoril:

»Katrica, tega bi se že lahko odvalila. Tvoj ženin sem, in rada me imaš pa ravnaš z menoj kot s pastirjem.«

Katrica pa je kar vzkripela:

»Jaz da bi te imela rada! Pa tebe! takega Brdavs! Od kdaj pa si moj ženin? To bi rada vedela! Glejte ga no, nikoli več te ne pogledam.«

Katrica, Katrica, nikar se ne zapusti! Jokala boš, a Limbarjev Janez pojde v vas k Polonci.«

»Pojdi, kar precej pojdi! Rajša vidim, da me vzame vdovec Beloglavec, kakor pa da bi me dobil ti, pokora grešna!«

In pokazala mu je hrbet in jeza je šla čez njen obraz, kot huda ura čez nebo.

»Meni je tudi prav,« je dejal Janez. »Takšnih Katric, kakor si ti, imam deset na vsak prst.« Tako je rekel in šel. Katrica pa za njim in mu potegne klobuk z glave in ga mu vrže v obraz. Janez se je samo nasmešnil, češ da čez osem let vse prav pride.

»Da boš vedel! Pa ravno Beloglavca, tistega debelega vdovca, vzamem za moža, ki ima tri hiše. Kaj boš ti s svojo bajto!«

Janez je še omenil, da dobi s starim dedcem njegovo naduho in putiko po vrhu, a Katrica tega ni hotela slišati.

Tako sta se nehala rada imeti in sta se ločila Janez in Katrica.

*

Vdovec Beloglavec je sedel ravno za svojo hišo in kadil iz turške pipe, ko mu pride glas, da ga hoče Katrica za moža.

»Hi-hi-hi,« se je zasmel možak, »hi-hi-hi, vidite no, golobičko! Tako bi me rada, hi-hi-hi! Zakaj pa ne, saj sem še imeniten fant, močan in težak, da še sam ne vem kako! Rada me ima, golobička!«

Vstal je in se pogladil po sivi, ostru bradi in po tolstem licu, ki je bilo vse zabuhlo in blede in zoprno.

»Hi-hi-hi, to sem pa res kar imeniten dečko! Najlepše dekle me hoče za moža. Pa moram biti res še korenjak!«

Šel se je brit, in ko se je ostrgal z britvijo, je vzel palico v roke in pot pod noge.

»Kam pa?« ga je prašal veseli sosed, ki je tresel jabolka.

»Ženit se grem. Ongava Katrica je dejala, da ne more živeti brez mene.«

»Beži kam!«

»Hi-hi-hi, ne more, ne more!«

»Pravijo, da ima ostro šapo tista Katrica in da prasne. Le glejte se, oča, in dobro opravite! In zbežite o pravem času!«

»Vidiš ga, vidiš ga, mi je že nevoščljiv. Zavida mi, o saj mi bo še marsikateri, hi-hi-hi!«

Majal je z glavo in široko odpiral usta ter se režal iz vsega grla. Z grčavko je kopal pred seboj in se poganjal z njo, neokretno se je metal na levo in desno, in pot se mu je počasi odsedala. Debel in zavaljen se je valil po cesti, majhen klub mu je čepel nad napihnjenim obrazom, kratka suknja je pokala na njegovem hrbtu.

Prišel je k mlademu dekletu in jo napadel v veži.

»Katrica si, kaj ne, hi-hi-hi, jaz sem pa Beloglavec. Ali bi se ne ženila malo? Hi-hi-hi!«

Dekle je strme pogledalo starega dedca.

»No, no, Katrica, saj sem jaz, zakaj me pa gledaš tako izpod čela, kot bi me ne poznala? Ti mačica, ti, ti, poredkana, ti ti, mala, malčkana.«

Stopil je k njej in prijel nalahno za podbradek mladega, čvrstega dekleta, ki je strmel nad nenavadnim gostom.

»Res, ti mačica!«

Zdaj je bilo Katrici preveč in je počila starega dedca po roki, da je prestrašen poskočil in se začel umikati, dokler ni zadel s hrbtom ob zid. Njene sinje oči so se sivo bliskale pod obrvmi in jeziček se ji je sprožil:

»Kaj pa blebečeš, motovilo nerodno, ha ha, ali slišiš travo rasti? Ali imaš preveč ali premalo koles v svoji buči? Haha!« Živ in bister je bil njen smeh, kakor bi skakljali gorski studenček po čistih, od solca pozlačenih skalah.

»Katrica,« je začel iznova snubač pohlevno, ki ga je nekoliko zmotil in oplašil veseli smeh dekletov, »Katrica, ali me ne poznaš? Beloglavec sem, vdovec Beloglavec. Saj si rekla, da me češ za moža? Vidiš no, pa me nisi poznala! Kje je pa Juri, to se pravi, kje so tvoj oče? Kar udarili bomo, pa boš pri nas molzla liske in dime.«

»Ti si dima ti, Pavliha stari, kaj pa misliš? Vidiš jo, tako-le bom jaz tvoja!« In Katrica je zelo spretno potisnila palec med kazalec in sredinec svoje desnice ter to umetniško pomolila Beloglavcu tik pod nos.

Snubač je iznova poskočil in zadel z glavo in s hrbtom ob zid, da so se mu utrnile iskre v laseh in suknji.

»Glej jo, Katrico, ali me še ne poznaš? Ti punčka ti!«

»Kakšna punčka sem jaz! Veš, rajša hočem, da me vzame hudiček, kakor pa da bi bila tvoja! Štempihar stari!«

»Oj, oj, oj, Katrica, kaj pa govoriš? Saj ne boš, če nočeš. Jaz sem le kar tako dejal —«

»Da veš, prej bom hudičkova kakor pa tvoja, pošast!«

»Nikar, nikar, Katrica, saj že grem, saj že grem! Ostani zdrava in nikar ne zameri, Katrica!«

»Kar izgubi se, zdrava bom ostala brez tebe! Alo, tukaj-le je bližnjica od naše liše!«

Potisnila ga je skozi duri in vrgla metlo za njim.

»Zdajle sem pa lepo naletel,« se je tolažil Beloglavec grede proti domu.

»Nikomur ne bom pravil, da sem se ženil. Tudi sosedu porečem, da sem šel samo malo na izprehajanje ali pa po tobak, in veselega se moram pokazati in zapeti: »Homdrata, homdrata!« Poskusil se je zasmejati, počohal se je za ušesom in zmaljal z glavo.

A v tem se je pripetila neizgovorna nezgoda. Že iz katekizma vemo, da hodi vrag po svetu

kot rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Tisti dan pa je oblečen kot zal fantič v rdeči suknjici in zelenih hlačah korakal skozi lepo gorenjsko vasico in je baš premišljal, ali bo še prišel do večerje domov ali ne. Ko gre tako zatopljen v svoje globoke misli po poti, zasliši Katrico, ki je vpila nad snubačem: »Rajša hočem, da me vzame hudiček, kakor pa da bi bila tvoja.«

Vrag se je posmejal, raztegnil usta do ušes in pomislil: »To velja, da si zapomnimo.«

Še nekoliko je postal ter vlekel na vso moč na ušesa, ali ne bi ujel še kaj sladkega za svoja ušesa. Zelo dobro mu je delo, da Katrica tako lepo misli o njem, in ker je bil še mlad, so ga njene besede prijetno poščegetale okoli srca. Kar ga dekle zopet pokliče po imenu, in zato ni mogel drugače, kakor da se je na glas zasmejal, tako se je zasmejal, da ga je zaslišal cerkovnik Matija, tisti, ki je bil od rojstva mutast, ter je pogledal skozi okno.

Ignacij Borštnik, vodja slovenske drame v dež. kranjskem gledališču v sezoni 1913/14.
(Fot. Mosinger v Zagrebu.)

Hudiček je sklenil brez vsakega premišljevanja, da obišče lepo Katrico. Ali tisti dan je bil še tešč, zato se je podviral domov k svoji materi, da mu skuha večerjo.

»To velja, da si prav dobro zapomnimo,« je ponovil in si mimogrede zapisal lišno številko, ki jo je bral nad vratni, kjer je bila doma Katrica. V naglici je pogledal v vežo, kjer je stalo dekle, vse jezero in hudo, ter bliskalo z očmi za starim snubačem, ki jo je pometal iadrno po prasnici cesti proti domu. Hudičku se je vse, kar je videl, silno pametno zdelo in jo je urno odkuril k svoji materi.

Stara hudičevka je vprav takrat kuhala v velikem sajastem kotlu pasje in volčje meso ter ga mešala z veliko kuhalnico, ko se je prismejati mladi hudiček v kuhinjo. Razodel ji je vse do pičice natančno in povedal, kako se je Čadeževa Katrica vanj zaljubila in da ji ni več živeti brez njega. Skupno sta napravila načrt, kako bi kazalo dekle še bolj nanj privržati, in takoj tisti večer je imel obiskati

Katrico. Oblekel je črno suknjico, kakor jih nosijo najbolj zali gorenjski fantje, potem je prirezal, lepo zaokrožil in nabiksalsal kopitca, ki so se mu lepo podala. Razčesal je repek ter ga pobasal v desno hlačnico; ves se res da ni dal skriti, a videlo se ga je le malo iz nje. Nato je še navihal brkiče, in ko je bilo doseženo, se je poslovil od matere ter jo mahnil na svet. Mrak se je delal, in zvezdam se je bleščalo od zlate zarje, zato so odpirale in zopet zapirale drobne oči.

Ko je privihral hudiček v lepo gorenjsko vasico, je že bila gosta črna noč. Ustavil se je sredi hiš in zavriskal tako milo in sladko, da so se dekleta budila iz spanja in mislila, kako junaški in lep mora biti tisti fant, ki zna tako vriskati. Zbudila se je tudi Katrica in takoj je vedela, da je fant zavriskal njej na čast in da pride k njej v vas.

Vstala je in stopila k oknu. Kar zasliši zopet vriskanje, ki je bilo pa že tako lepo, da ni povedati. Bilo je — če mogoče — še lepše od prvega. Bilo je premilo in udano in zvesto kot bi vriskalo samo srce in ljubezen, in bilo je hrabro, kot bi gromela vojska turškega cesarja.

Katrica se je prišla za srce in je zamizala, zakaj že je videla v duhu tistega vriskajočega krasnika. In glej, ko se je nagnila skozi okno, je zagledala, kako vleče iz globočine vrta črna, tiha senca dolgo velikansko lestvico, in njej je bilo strašno prijetno pri srcu, zakaj Katrica ni vedela, da sam hudiček lojtrico vleče. O Katrica, Katrica, kaj bo s teboj!

(Konec prihodnjice).

Prof. ANTON BEZENŠEK:

Vitezi — razbojniki.

„Kar smo pridobili v devetih mesecih, smo izgubili v devetih dneh.“

Pod tem naslovom piše polkovnik S. Filipov v sofijskem listu »Balkanski Tribuni« št. 1184 svoje spomine na poslednjo vojno s Srbi in objavlja ostro kritiko višjih poveljnikov bolgarske armade in nekaterih bolgarskih diplomatov.

Filipov citira dva dokumenta o objavi vojne: Garašanin, srbski minister, je naznanil dne 1. novembra 1885 l. bolgarskemu ministru zunanjih zadev Canovu, da se smatra dne 2. novembra ob dveh zjutraj vojna proti Bolgariji za napovedano.

Car Ferdinand je napovedal formalno Turčiji vojno dne 18. oktobra 1912.

Potem nadaljuje Filipov: »Ta dva dokumenta dokazujeta, da sta srbska vlada pred 28 leti in bolgarski car lanskega leta vsekdar vnaprej javila, da začenjata vojno in točno sta omenila dan, kdaj se ima vojna začeti. To pomeni, da se protivnik more pripraviti in da stopi nepovabljenemu gostu nasproti. To zahteva viteška čast, to narekuje mednarodna morala. Samo divjaki postopajo drugače.«

A kako je ravnal naš glavni stan? — Divjake je še prekosil. Samo divjaki iznenadijo z nepričakovanim napadom sovražnika, da pridobe strateške ugodnosti, ki jim naj bi osigurale končno zmago. Proti odloku ministrskega sveta, da se mora vse dognati na miren način, smo bili dne 29. junija iznenadeni s sledečim poveljem:

»Četrta in druga armada naj izvršita nočno atako na srbsko in grško armado.«

General Savov.

S tem poveljem so naši ljudje od glavnega stana presenetili ne samo Srbe in Grke, nego tudi naš lastni narod; pre-

senetili so ministrstvo in armado, ki je vsako uro pričakovala demobilizacije.

Štab tretje brigade (pri katerem je služil polkovnik S. Filipov) je bil nastanjen v Dojranu. Ob petih popoldne nas je sklical brigadni poveljnik. Zapremo se v neko sobo vsi štirje polkovniki. Brigadni poveljnik nam prečita Savovo povelje. List mu pade potem iz rok. Nihče se ni sklonil, da bi ga pobral. Vsi gledamo drug drugega, ne da bi kdo kaj izpregovoril. Ta molk je trajal kakih pet minut. Potem vpraša eden izmed nas: »Ali je izšel kak manifest za napoved vojne?«

»Na žalost ni!« odgovori brigadni poveljnik. Vsi prebledimo. Sapa nam zastaja... Ničesar več nismo imeli opraviti in ločili smo se.

Med potom sva si s polkovnikom K. v razgovoru razodela vso togo srca.

»Škoda za lepo slavo, ki smo si jo pridobili!«

»Škoda za vse pridobitve, ki jih bomo izgubili!«

»Iz vitezov, kavalirjev in boriteljev za čast, slavo in svobodo postanemo nočoj razbojniki!«

Ob enajstih zvečer smo odvedli svoje polke. Med Dojranom in Gevgeliji smo napadli vasi, kjer so bili nastanjeni srbski in grški vojni oddelki. Naleteli smo na nje, ko so bili še v spanju... kakšna sramota!

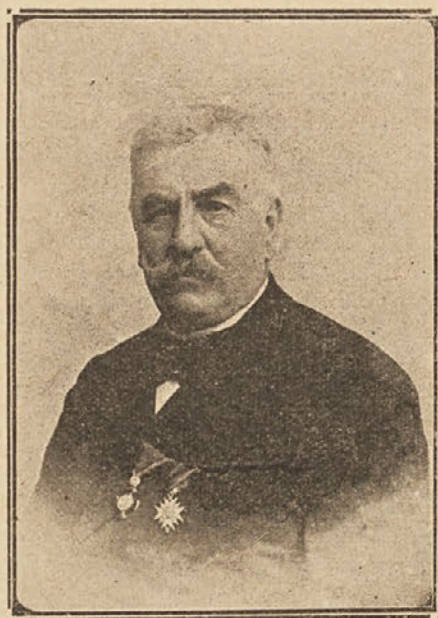
In proklinjali smo provzočitelje te naše sramote.»

Taras Grigorovič Ševčenko.

Dne 9. marca t. l. je minilo 100 let, odkar se je rodil v Morincah, v kijevski guberniji najznamenitejši pisatelj ter sploh začetnik maloruskega narodnega prepoda, genijalni Taras Grigorovič Ševčenko. Priprostil staršev sin — oče mu je bil branjevec in majhen krčmar — je pobegnil še kot otrok od doma, ker je dobil zlo mačeho. Pretepal ga je učitelj in kdor je

Ševčenko svoboden človek. Da je dobil Žukovskij ta denar, je naprosil slikarja Briulova, da mu je napravil portret, ki so ga potom loterije prodali.

Sedaj se je Ševčenko popolnoma posvetil pesnikovanju in slikarstvu. Prvi zbornik svojih pesmi je izdal l. 1840 pod naslovom »Kobzar« in l. 1842 pesnitev

Ces. svetnik Iv. N. Röger, 40 let oskrbnik ljubljanskih ubogih, predsednik Vincencijeve družbe, ustanovnik, odbornik in član raznih dobrodelnih društev i. t. d. v Ljubljani.

»Hajdamaci«. Politični, pravzaprav čisto narodni značaj njegovega delovanja, ki se je zrcalil v njegovih vseskozi pristno ljudskih spisih in slikah, ni bil povsod ruskim vladnim krogom, zato so ga l. 1847 zaprli; vodstvo ječe Novo Petrovske je dobilo strog ukaz, da »Taras Ševčenko ne sme risati«. A tudi kot kaznjenec je pesnil ter skrival svoje rokopise v svojih črevljih med podplati! Pesnikovanje ga je rešilo obupa in ga vzdržalo v najhujših časih v strašnih ruskih ječah.

Sokol v Londonu: Zmagovalna sokolska vrsta, ki je pri tekmi telovadnih društev lani in letos priborila prvo častno nagrado.

utegnil. Učil se je slikarstva pri cerkvenih slikarjih; bil je potem livriran sluga, potoval je s svojim gospodarjem mnogo po Rusiji ter vedno risal. Gospodar Engelhardt pa je spoznal veliko slikarsko nadarjenost čednega mladeniča. Zato ga je poslal v šolo k nekemu slikarju v Peterburg. Tu se je seznanil s tajnikom akademije lepih umetnosti, Grigorovičem ter s pesnikom Žukovskim, ki ga je odkupil l. 1838 za 2500 rubljev, tako da je postal

Šele po desetih letih je bil Ševčenko pomiloščen; toda ko je prišel v svojo ljubljeno domovino Ukrajino, so ga ruski beriči iznova zaprli; vendar so ga po dveh mesecih zopet izpustili. Ko se je hotel Ševčenko po 24 letih tlačanstva in 10 letih ječe oženiti, je l. 1860 umrl. Njegovo telo je po njegovi želji zakopano na obali Dnjepra. Vse svoje življenje je bil Ševčenko trpin, preganjan rodoljub, nemiren potnik brez obstanka. Bil pa ni samo ge-

nijalen pesnik, nego tudi duševni vodja svojih rojakov, glasnik socialnih in političnih idealov narodovih, neustrašen bojevnik za kulturno, socialno neodvisnost in svobodo naroda. Pesem Ševčenka je bila pesem vsega njegovega naroda, zato je bil ljubljenev vseh v besede pravega pomenu.

Spočetka je skladal pesmi in balade v romantičnem duhu; potem je prešel k zgodovinskim snovem. V njih je opeval junaške boje Kozakov za svobodo, primerjaje jih sedanjemu žalostnemu stališču svoje očetnjave. Končno je bil socialen pesnik in glasnik splošno človeških idealov, pravice, svobode, ravnopravnosti in bratstva. Ševčenko je bil Vseslovan; želel je, da bi se združili vsi Slovani v eno veliko skupino. Nekoč je pisal češkemu zgodovinarju in pisatelju:

„Slava tebi, Safarik,
na vseh vekov veke,
ker si spojil
v eno morje
vse slovanske reke!“

Taras Ševčenko je danes narodov svetnik; maloruska inteligenca in maloruski priprosti narod, vsi so zanj enako navdušeni. Njegov god slave vsako leto kakor velik narodov praznik. Menda ni nikjer v slovstvu tolikega soglasja v čestitju ene in iste osebe. A tudi Velikorusi ga vsi priznavajo kot velikega pesnika povsem individualnega, čisto narodnega duha.

V Ševčenku sta bivali dve duši: revolucionarna, bojovita in tiha, melanholično idilska. »Sl. Matica« v Ljubljani je izdala pred par leti prevod njegovega »Kobzarja«.

Maloruski narod se pripravlja že več let, da bi dostojno proslavil stoletnico svojega velikega pesnika, duševnega voditelja in slikarja. Po mnogih mestih Ukrajine so hoti i svečanostno odkriti spomenike Ševčenka, imenovati po njem ulice, šole, zavode zbrati razne človekoljubne fonde, prirediti akademije, predavanja i. dr. Februarja meseca pa je zagrmelo po vsej Ukrajini ter celo po Velikorusiji: minister vnanih poslov Maklakov je izdal na vse gubernatorje in župane okrožnico, ki v njej »svetuje«, naj prenovijo vsako proslavo Ševčenkovega jubileja; ulice, šole, zavodi naj se ne imenujejo z njegovim imenom zbiranje denarja za štipendije, fonde, ki bi nosili pesnikovo ime, naj se opusti. Razume se, da mora biti gubernatorjem in županom ministrov »nasvet« ukaz. Zato Ševčenkovega jubileja na Ruskem ne bo. Duhovništvu je celo prepovedano prirejati službo božjo na čast Ševčenka. Vse te prepovedi so ogorčile celo mnoge Ruse, koliko boli na še Maloruse. Ruska vlada hoče udušiti vsako malorusko gibanje: Malorusi nimajo svojih šol in sploh nikakih pravic. Dasi jih je 30 milijonov, nimajo v sedanji dumi niti enega svojega zastopnika. Ruska vlada ima proti Malorusom in Poljakom prav isto nasilno in barbarsko politiko, ki jo imajo proti Slovanom Nemci in Madjari. Razlika je morda le ta, da je ruska brutalnost proti slovanskim bratom le še ostudnejša. Ruska oficijalna politika ni bila in ni nikdar slovanska, nego je le omejeno ruska; ruski šovinizem proti Malorusom in Poljakom je sramota Slovanstvu in svetovni kulturi! Spominu Ševčenku večna slava!

Steckenpferd-lilijinomlečno mleko

prej ko slej neuprno za racionalno oskrbo polti in lepote. Priznanostna pisma. 157 Po 80 h povsod.

Ignacij Borštnik in dramska sezona 1913/14.

Ko je dosegla koncem sezone 1912/13 gledališka kriza svoj vrhunec, je posegel s krepko roko zagrebški intendant pl. Treščec v nerazvozljeni vozli ter ga je energično presekala s svojo ponudbo: »Dam Vam, Slovenci, svojega člana in odličnega umetnika, Vašega rojaka, g. Borštnika, da Vam vodi slovensko dramo, ustanovi vzorno dramatično šolo, da pomladi dramski ansambel z dobrim domačim naraščanjem ter da Vam dvigne predstave s svojo vzorno režijo in z izbranim

Slovenski štrajkujoči pred šotorom (mati z dvema hčerkama). X Vladimir Predovič.

repertoarjem na višino, ki bo dostojna deželnega gledališča. Hrvatsko kr. zemalj. kazališče pa Vam bo gostovalo vsak mesec dvakrat in Vam prinese po štiri različne opere ali operete. V šestih mesecih dobite tako najmanjše štiriindvajset različnih oper in operet.« — Ljubljana, ki je zaradi krize zamudila dobo, ko bi bila mogla še sama angaževati operni in operetni ansambel ter pripraviti zanj tudi primerni repertoar, je v odločilnem hipu stavljeno Treščecovo ponudbo sprejela seveda z veseljem. Bila je to edina rešitev

njegovih zaslugah za jugoslovansko dramsko umetnost. Ne bomo se ponavljali, saj ve že vsako slovensko dete, da je Borštnik od početka naše Talije doslej največji slovenski igravec; dostavljamo pa, da je Borštnik tudi eden izmed največjih jugoslovanskih umetnikov. V potekajoči sezoni razmere, okolica in repertoar našemu Borštniku sicer niso dopuščali, da bi bil pokazal svojo zrelo, povsem samoraslo, individualno umetnost z vseh strani in v polnem svetlu; toda kdor je videl Borštnika igrati vsaj v »Tekmi«, »Očetu« in »Starem paviljonu«, je spoznal, da je ta naš rojak sijajen talent in silna osebnost, kakoršne nismo imeli, je nimamo in je bržčas še dolgo ne bomo imeli enake. Čudežev seveda tudi Borštnik ni mogel ustvarjati v minuli sezoni; toda dosegel je vse, kar se je spričo naših klavrnih razmer in klavrnih sredstev dalo doseči. Sezono pa zaključil z uprizoritvijo prekrasne, dramsko krepke in psihološko velezanimive Marko Pragove rodbinske drame »Aleluja«, v kateri nam zaigra veliko, morda najbriljantnejšo svojo, moderno tragično ulogo tovarnarja Fare. Naš veliki umetnik zaključil dramsko sezono z resničnim umotvorom. Izkažimo mu svojo zahvalnost in priznanje! Ignacij Borštnik pa ni le velik gledališki igravec umetnik, temveč je tudi pesnik. V njegovih pesmih odseva iskrena ljubezen do slovenske domovine in globoko čuteča umetniška duša. Priobčili smo lani v 13. šteč. z dne 27. sušca o priliki tridesetletnice umetniškega njegovega delovanja dve njegovi pesmi »Ko zadnjikrat« in »Spustite zagrinjalo«, in danes priobčujemo na uvodnem mestu zopet dve njegovi pesmi, da spozna širše občinstvo tudi Borštnika-pesnika.

Ženski vestnik.

Ženstvo v Albaniji. Ženska v Albaniji nima nikakih pravic. Nezvestoba zakonske žene se strašno kaznuje. Vsak Albanec, ki zaloti svojo ženo, sestro ali mater pri nezvestobi, ima pravico takoj usmrtiti jo; usmrtiti pa mora tudi ljubimca. Tak mož, brat ali sin ne zapade nikakoli kazni in ne krvni osvete. Če pa ogoljufani mož zabode samo nezvesto ženo ali samo zapeljivca, tedaj se

stvom drja. Urusova raziskavat severni tečaj. V tej družbi so tudi tri ženske učenjakinje: ena medicinka in dve naravoslovki.

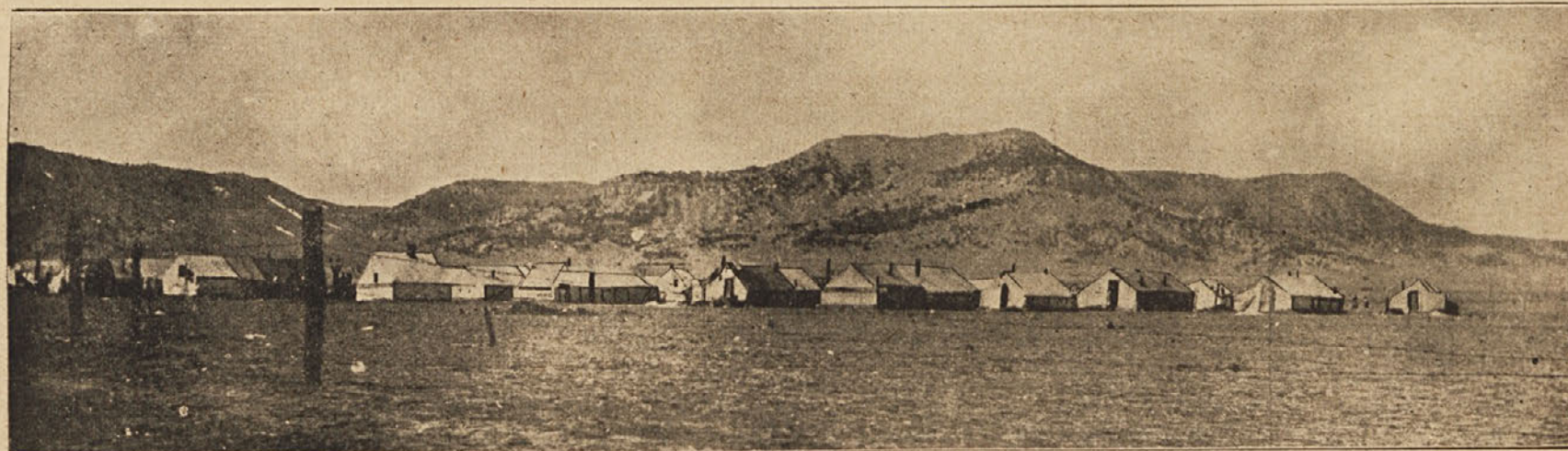
Eleonora Duse za svoje tovarišice. Svetovnoslavna italijanska tragedinja Eleonora Duse je poklonila svojo vilo pred »Porta Nomentana« v Rimu za društveni in izobraževalni dom igralk in igralcev. Že prej pa je darovala v isto svrhu 10.000 K. Tudi svojo prekrasno knjižnico hoče dati prepeljati v omenjeno vilo, da bo na razpolago vsem italijanskim umetnicam in umetnikom, ki so željni izobrazbe. Razun tega namerava Duse osnovati po vseh velikih italijanskih mestih doma za potujoče italijanske gledališke družbe. Eleonora je igrala več nego 30 let po vsem svetu. Se-

Taras Grigorovič Ševčenko, maloruski pesnik-mučenik, rojen pred 100 leti.

daj je bila tri leta težko bolna in ne nastopa več, nego deluje samo še s plemenitimi deli za gledališče.

Znamenita odlika. Znani češki politik dr. Rieger je v svoji oporoki določil 50.000 K, katerih obresti je porabiti vsaka tri leta za častno nagrado onim, ki so izvršili kako izredno plemenito delo za človeštvo. Prvo nagrado 3000 K je dobila letos bivša učiteljica Marija Stejskalova, ki je pred 12 leti ustanovila z majhnimi, skromnimi sredstvi 11 velikih človekoljubnih podjetij. Ta podjetja so: Veliko zavetišče za brezposelne, prenočišče za ženske, sirotišnica in posredoval-

Šotori nad 2000 štrajkujočih delavcev, med njimi Slovani, Slovenci in Slovenke, v Coloradi.

iz grozeče sramote, da ostane glavno mesto slovensko brez slovenskega gledališča. Občina pa si je prihranila vse stroške za vzdrževanje Slovenske filharmonije. Tako smo dobili v Ljubljano g. Ign. Borštnika za voditelja slovenske drame in po 19 letih zopet kot prvega svojega igralca. Lani osorej je o priliki 30letnice igralsko-umetniškega delovanja Ign. Borštnika poročal naš Tednik o njegovem življenju in

sme izvršiti nad njim krvna osveta. Udova Albanca se ne sme iznova poročiti. Ako bi to storila, je prav tako, kakor da je varala svojega moža. Če ostane udova brez sina, jo kar odpravijo iz močeve hiše in se mora vrniti domov k svojim sorodnikom. Ženska ne more v Albaniji ničesar podedovati, razun če izjavi, da se ne bo nikdar omožila.

Ženske raziskovalke. Takoj po ruskem Božiču se je odpravila ruska ekspedicija pod načel-

nica za posle v Brnu, 4 otroške kolonije na deželi, dva obmorska hospica za bolne otroke in več otroških zavetišč. Stejskalova je slavila lansko leto 50letnico svojega rojstva. Takrat so jej posvetili češki listi nad vse laskave članke in novice. Še kot učiteljica je sanjara o rodbinski sreči. A dvakrat so se jej razpršile nade v nič. In prav ta nesrečna ljubezen je glavni vzrok, da je iz ubožice vzrasla velika žena, ki posveča vse svoje življenje ubožcem. Sama pravi dobesedno: »Obup

nad mojo izgubljeno srečo je bil glavni povod, da sem darovala vse svoje moči in vse delo zapuščenim in osirotelim, da bi ne utegnili misliti nase, da bi v skrbeh in v trudu za druge pozabila, da je tudi moje srce hotelo nekda imeti svoj del iz življenja. Plemenita žena naj bi bila vzor vsem Slovankam!

Poročni prstani imajo tudi svojo modo. Bili so izbočeni, potem ploščnati, široki, pa zopet ozki, ostrozobni, ali okrogli. Tudi v poročnih prstanih, ki naj bi bili znak zvestobe, a ne slika težke vezi, se kaže dandanes velika bahavost. Ljudje, ki si malo bolj zazde, imajo težke, široke in debele zlate poročne prstane. Pri pogledu nanje ima človek nehote čut, da tak prstan pač zelo teži lastnika. Ali ga možki zato tako radi odlože in skrijejo v svoj telovnik?! V Ameriki so začeli nositi poročne prstane iz platina, ki je dražji, a tudi trpežnejši od zlata. In to je precejšnjega pomena pri poročnem prstanu, ki ga nosimo vse življenje.

Krila ostanejo tudi na spomlad ozka in kratka. Niti stare dame ne nosijo kril, ki bi se dotikala tal. To je jako praktična noša, a zahteva lepe obutvi in lepih nogavic, kar je prav, ker ženska mora biti tudi pod noge vedno čedna. Nogavice nosijo modne dame silno tanke, a ne luknjičaste. Da se ne prehlade, imajo spodaj še par nogavic mesne barve.

Naročnike, katerim s 1. aprilom poteče naročnina, nujno prosimo, da jo takoj obnovijo.

Naše slike.

Poulični boji v Janini. Za Janino so se bili hudi boji med Albanci in Grki, a Evropa je prisodila Janino vendarle Albaniji, čeprav so Grki Janino osvojili. Toda zdaj so nastale nove težave, ker več tisoč Epircev noče ničesar slišati o Albaniji, nego hoče imeti svobodno epirsko republiko. Med pristaši republičanske ideje, ki so v veliki večini, ter med pristaši Essad paše vojnega ministra kralja Viljema al-

kar deluje g. ces. svetnik **Ivan Röger** kot oskrbnik mestnih revežev ali kot ubožni oče. Nobenega enakega slučaja ne poznamo v zgodovini Ljubljane. 40 let ubijati se z vedno naraščajočo bedo v nižjih slojih Poljanskega predmestja, tega ne prenese kmalu kdo! Toda ces. svetnik Röger se je žrtvoval vselej rad, da je pomagal lajšati obstanek bolnikom, vdovam, sirotam in starčkom. Že l. 1866 v času vojne je deloval v patriotskem smislu ter dobil od obč. sveta po županu dr. Etbinu Costi

zanemarijenih otrok ter je za svoje zasluge zabeležen v častni knjigi tega dobrodelnega društva. Obenem je pokrovitelj mladinskega patronata. Sodeloval je tudi pri ustanovitvi tečaja bolniških strežnic, ki so na razpolago Rdečemu križu v slučaju vojne. Kot predsednik Vincencijeve družbe je poklical v življenje cesarsko jubilejno ustanovo za ubožce ter je ustanovil tudi iz lastnih sredstev Rögerjevo ustanovo s kapitalom 6000 K v korist revežev in karitativnih društev. Obitelj Rögerjeva

Kongresmani, med njimi Slovenec × Vladimir Predovič kot tolmač.

priznanico. Bil je 26 let član mestnega zdravstvenega sveta ter se je o priliki preteče invazije kolere l. 1886 in pa ob osepniški epidemiji l. 1888 v Ljubljani od-

je bavarskega izvora; oče je bil iz bavarskega Dillingena pri Ulmu in je bil oskrbnik sladkornice v Ljubljani; mati je bila rodom iz Kamnika, roj. Hribarjeva. Ivan Röger pa je rojen Ljubljčan. Bil je 42 let trgovec ter je hišni posestnik in meščan. Za svoje zasluge je dobil l. 1904 od Nj. Veličanstva zlat zaslužni križec s krono ter je bil l. 1912 imenovan cesarskim svetnikom. Kot mož dobrotelosti je bil l. 1901 odlikovan tudi od papeža Leva XIII. z vitežkim križem reda sv. Silvestra. Vrlemu someščanu in dobrotniku siromakov torej vsa čast in priznanje!

Sokol v Londonu. Pri nas je malo znano, da imamo Slovani tudi v tujini društva, na katera smo lahko ponosni. Eno izmed teh je Sokol v Londonu. Zadnji čas se prireja vsako leto tekma vseh večjih telovadnih društev iz mesta v Londonu. Tako se je lani Sokol prvič udeležil te tekme in je tudi zmagal. Bil je prvi ter je dobil za darilo krasno čašo. Razume se, da so letos Angleži vse moči napeli, da bi prišli do zmage, a to je storil tudi Sokol. Člani, ki so tekmovali lani, letos niso smeli. Torej treba novih moči. To je bilo za Sokola težko, ker v primeri z drugimi angleškimi društvi je po številu majhen. A glej, med šestimi društvi je bil Sokol zopet prvi; zopet je dobil dragocen kelih za darilo. Naša slika kaže letošnje tekmovalce z darilom. Na sredi stoji načelnik. Severin, ki mu gre zahvala za napredek društva. Sokol je v londonskih športnih krogih zelo priljubljen in angleški športni listi prinašajo sliko Sokola. Društvo je lani praznovalo desetletnico svojega obstanka. Šteje okoli 70 članov, telovadi jih le polovica. Člani so večinoma Čehi, drugi slovenski narodi so malo zastopani. Slovencev je malo v Londonu, član Sokola je samo

Grobovi 36 Slovanov, ubitih v premogovnikih v Coloradi.

banskega so se vršili v Janini po ulicah krvavi boji, v katerih so zmagali republičani. Te podpihujejo tudi Grki, ki so se morali iz Epira umakniti. Ko se začno novačanja in pobiranje davkov, zavre po vsej Albaniji, in epirski republičani dobe somišljenikov na tisoče in tisoče. Za zdaj so epirske republičane še pomirili. Za kako dolgo, je vprašanje. Albanski kralj in Essad paša bosta morala delati čudeže, da napravita v kraljestvu končno res evropski red in mir.

40 let oskrbnik ljubljanskih ubožcev. Dne 7. marca t. l. je preteklo 40 let, od-

likoval s svojo hladnokrvnostjo in srčnostjo. Tudi je z vneto sodeloval pri dolgotrajnih in utrudljivih posvetovanjih glede naprave ljubljanskega vodovoda. Za te zasluge je dobil laskavo priznanje in sicer od župana Iv. Hribarja. V potresni dobi je opravljal težavni, večkrat razburljivi posel ubožnega očeta za dva mestna okraja. V blagotvornemu društvu sv. Vincencija deluje kot blagajnik in predsednik že 30 let in je v osred. upravnem odboru podpredsednik ter svetnik državne zveze na Dunaju. Röger je tudi med ustanovniki in odborniki Društva za varstvo in oskrbo

Ivan Potočnik. Društvo je naročeno na list »Slovenski Sokol«, dasi je Potočnik edini član Slovenec. Pred leti so imeli v Londonu tudi jugoslovansko tamburaško društvo »Balkan«. Žal, da je bil ta tudi pravi Balkan. Jugoslovani složnosti ne poznajo, in tako je društvo kmalu propalo. Upamo, da svoje slabe strani popravimo. Učimo se od naših bratov Čehov!

del njihče. Preiskavali so odtiske njenih šap, njene vgrize, njeno blato, a — dognali niso, s kakšno zverjo imajo opraviti. Celo posestniki zverinjakov in naravoslovci so ugibali, ali zver ni lev, puma ali hijena. Trdili so, da je ušla bržčas iz kakšne menažerije. Zaradi nje so bile zaprte šole, ker so se bali za šolarje. Te dni pa je lovec Pavel Steinbauer, ki je v službi grofa

tem so zastavkali tudi premogokopi po južni Coloradi. Uzrok stavki so slabe plače, nepoštena mere in vage. Večina teh delavcev dela od mere in vage, in tu so jih še podjetniki za tisto malo večkrat osleparili. Kar je pa najslabše, ti siromaki niso imeli nobenega varstva za življenje. Kompanije so se le malo ali pa nič brigale za življenje svojih delavcev. Glavna briga

Žrtve minole zime: Š. št. šolskih otrok iz Vypřta v starosti 7—8 let se je zateklo sredi februarja t. l. pred strašnim mrazom pred gozdno votlino v Krušnih gorah in ondi zmrznilo. Našli so jih šele čez nekoliko dni.

Kmečki strah ali »Bauernschreck« ubit? Več mesecev je strašila neznana zver po Koralpah in Stubaalpah, t. j. na vzhodni koroškoštajerski meji blizu lozobdske doline. Napravila je ogromno škode. Raztrgala je več sto ovac, govedi in divjačine, a niso je mogli najti. Cele trume lovcov in vojakov so jo lovile brez uspeha. Različni ljudje so jo baje videli iz daljave, a kakšna zver je ta strah, ni ve-

Henckel-Donnersmarka, obstrelil velikega volka. Volk je utekel, dasi je bil prestreljen, a že naslednjega dne so ga našli in ga z novo kroglo usmrtili. Zdaj trdijo, da je balkanski volk, 38 kg težak. Srečni lovec dobi lepo nagrado, nesrečni kmetje pa so odrešeni velike nadloge.

Delavska stavka v Coloradi. Pred več meseci je izbruhnila stavka v Bakrenih rudnikih v državi Michigan. Kmalu za

kapitalistov je, kateri rudokop nosi večje dohodke. Po teh rudokopih je krvavelo ubogo delavstvo. 31. januarja 1910 je v premogokopu v Primero Colo. 87 premogarjev izgubilo življenje, med njimi 36 Slovanov, ki, kot kaže slika, skupaj počivajo. Veliki spomenik so postavile Slovanske jednote. Kapitalisti so napeli vse moči, da bi zadušili stávkáanje. Takoj so izgnali vse stavkarje iz hiš. Skoraj vse hiše naokoli

rudnikov so last kompanije. Rudarji so se izselili, ampak ne kot so pričakovali kapitalisti. Postavili so si platnene šotore blizu vhodov rudnikovih in tam čakali svoje zmage. Boj je napredoval. Strašno zimo so ti reveži preživeli v teh šotorih, in kakšna zima je na Coloradskih prerijah, ne ve, kdor je ni sam preživel. Boj je dosegel svoj vrhunec, ko so se spoprijeli stavkolomi in boriči s stavkarji. Na obeh straneh je ostalo več mrtvih. Stranke so druga drugo krivile. Da se dokaže krivda, je poslal predsednik Wilson preiskovalni odbor petih kongresmannov. To je sedaj drugič, da je kongres v U. S. A. preiskaval delavske razmere. Da bi izvedeli resnico, so šli kongresmani takoj v te kraje ter naznanili, da bodo vsi zaslišani. Zasliševanje se je pričelo že pred 3 tedni, a bo trajalo še par tednov. Nad 350 prič je bilo že zaslišanih. Ker je večina delavcev Evropejcev in nezmožnih angleškega jezika, so najeli tolmače. Tako je za vse slovanke dialekte tolmačil Vladimir Predovič iz Puebla, naš rojak.

Zvest posel. Zvesti in stanovitni uslužbenci so dandanes že zelo redka prikažen. V Št. Danijelu na Koroškem služi Andrej Šumnik že 25. leto nepretrgoma kot oskrbnik p. d. Pečnikove kmetije. V tej dolgi dobi se je Andrej odlikoval po vse skoz marljivem in vzornem oskrbovanju kmetije. Naj bi bil vsem poslom v lep vzgled!

»Živo kolo« hrvatskega Sokola v Filadelfiji. Pri javni tekmi Hrvat. Sokola v Filadelfiji so izvajali predtelovalci zanimivo vajo, ki so jo nazvali »živo kolo« in ki je občinstvu prav, prav posebno ugačala. Ta živa slika je sestavljena s pomočjo velikega lesenega kolesa, ki ima osem preček, čvrsto spojenih v kolo, ki pa se morejo naglo razdreti in sestaviti. Telovalci se postavijo pred prečke in se drže krepko za roke. Dasi se naslanjajo ob prečke, je vendar vaja zelo težka, ker morajo vzdržati svoja telesa v raznih legah, pri čemer trpe roke in noge. Zlasti ima

Zagoneten slučaj slovenske služkinje Viktorije Peterlinove, umrle 12. t. m. v Ljubljani, ne da bi se razkrilo vzrokov.

(Opis glej v prejšnji številki.)

velik napor telovadec, ki stoji v sredi na vrhu. To živo sliko je sestavil vadiatelj br. Viktor Gašperovski.

V tibetskem samostanu. V južnoazijskem, 4000—5000 m visoko dvigajočem se Tibetu živi 2 in pol milijona Bodžev, ki so sorodni Kitajcem. Po veri so, kakor Indijci, Budhisti, njihovi svečeniki se zovejo Lama ter živijo tudi skupno v samostanih. Tibet je pod kitajsko nadoblastjo, toda Angleži

imajo v Tibetu svobodno trgovino ter s tem tudi največji vpliv. Glavno mesto je Lhasa, t. j. sedež bogov; v njem živi Dalai-Lama, vladar, ki je povsem odvisen od svojih svečenikov. Njegova palača je prekrasna in ima pozlačene kupole. V Lhasi živi 16.000 menihov, ki verujejo še v razne duhove in malike ter jih časte v čudno strašnih maskah. Pri vsej kulturi, ki jo imajo Kitajci in ki jo vsiljujejo Angleži, se je v Tibetu po bramanskem vzoru ohranilo še najneumnejše malikovalstvo, ki je včasih evropskim potnikom smrtno nevarno in usodno.

„Kmetijski strah“ — 6 let star volk — ubit. Ustrelil ga je lovec Pavel Steinbauer.

Razne vesti.

Spomin na 500 letnico slovenskega ustoličenja koroškega vojvode. Sloven. akaa. in učiteljsko društvo „Korotan“ je izdalo sliko vojvodskega prestola, primerno za stenski okras in za šolske učne namene. Naj bi ne bilo zavédeno slovenske hiše in nobene slovenske šole brez te lepe slike! Vzlic izborni tehniki stane komad po pošti le 70 v. Naročajte si jo! Z nakupom koristite tudi „Korotanu“. Naročila sprejema: Pavel Koschier, učitelj, Velikovec, Koroško.

Hrvatski pisatelj Anton Gustav Matoš umrl. Jedva 41 let star je umrl v Zagrebu po strašnem trpljenju duhoviti kritik, felitonist, pesnik in pisatelj Matoš. Bil je učiteljski sin, rojen v Travniku, a Zagreb mu je postal resnično rojstno mesto. V Zagrebu je preživel najlepšo mladost in se je izobrazil in tam je delal neumorno do smrti. Ker je bil že kot dijak nemiren, neukrotljiv in uporen duh, je moral izstopiti že iz 6. gimn. razreda. Na Dunaju je študiral živinozdravništvo, a tudi te študije je kmalu obesil na kol ter rajši sviral na čelu, pesnil ter postal umetnik. Ko so ga vzeli v vojake kot prostaka, je seveda nerad prenašal korpolarke surovosti in častniške budalosti. Upel se je in zaprl so ga. On pa je ušel iz ječe, bežal čez zamrznjeno Savo, se ognil vsem krogam, ki so žvižgale za njim ter se zatekel v Belgrad, kjer je postal čelist pri gledališkem orkestru. Vzdržal ni dolgo, nego potoval po Nemčiji, Švici, Franciji, živel več let v Parizu ter je bil končno pomiloščen. Že v Belgradu je bil žurnalist, seveda vedno oster opozicionalec in strupen polemik. V Zagrebu je svoje žurnalistovanje nadaljeval, polemiziral z vsemi in vsakomur, imel nebroj sovražnikov, pa seveda tudi — zlasti med mladino — nebroj prijateljev. Bil je dober človek, njegovo pero pa je bilo ostro, ubijalno, žaljivo do skrajnosti, nešteto krat krivično, a Matoš je bil tudi pošten, ki je spoznano krivico vselej rad popravil. Svoje vtiske in kulturne pridobitve je objavil v dveh knjigah »Vidici in putevi« ter »Ogledi«. Spisal jih je stradalno, zmrzujoč, raztrgan, osamljen, a ponosnega, bistrega duha in neukrotnega pogu-

m. Napisal je dalje tri knjige beletrije in kritik: »Umorne priče« ter »Naši ljudje i krajevi« in »Iverje« in »Novo iverje«. Njegova lirika novih oblik in misli je naša mnogo posnemovalcev, njegov slog, izbrušen po francoskih vzornikih, je bil najfinejši v hrvaškem slovstvu. Ko se je vrnil v Zagreb, je postal učitelj francoščine, ki jo je govoril in pisal kot hrvaščino. Zadnjih 6 let je živel stalno v Zagrebu kot učitelj, žurnalist, kritik in pesnik. Zaradi kajenja je dobil raka v grlu. Operirali so ga trikrat, a moral je umreti. Umrli je s knjigo Šandorja Gjalskega »Pod starimi krovovi« in s svinčnikom v roki. Pokopali so ga z veliko častjo.

Atentat ministrove soproge v Parizu. V ponedeljek, 16. t. m. zvečer je ustrelila v uredništvu soproga francoskega finančnega ministra Caillauxa urednika pariškega lista »Figaro«, Calmette. Pet strelav je oddala nanj. Ponoči je umrl Calmette. Soprog finančnega ministra so takoj aretirali. Umor je posledica nesramnih osebnih napadov v listu »Figaro«. Finančni minister Caillaux, pravzaprav voditelj vsega sedanjega ministrstva, je imel ljute sovražnike pri političnih strankah, ki bi rade vzpostavile na Francoskem zopet kraljestvo. Vsi konservativni listi, zlasti pa »Figaro«, so ga zadnje tedne napadali in ga dolžili vseh mogočih in nemogočih stvari. Izdajatelj »Figara« Calmette ga je hotel na vsak način uničiti. Pričel je priobčevati intimna pisma, ki jih je pisal Caillaux 1. 1901. ženi nekega državnega pravdnika. Na njegovo prigovarjanje se je ločila ta od svojega soproga in se poročila s Caillauxem. Zakon pa ni bil srečen, in Caillaux se je kmalu ločil. S pismom, ki ga je bil sedaj priobčil »Figaro«, je izsilila ločena žena, da jej je plačeval Caillaux na leto 15.000 frankov. Ločena žena je pa imela tudi fotografijo tega pisma in s to fotografijo je hotela izsiliti od Caillauxa 50.000 frankov na leto. Caillaux je odbil to zahtevo in nato je izšlo pismo v »Figaru«. Ker je naznanjal list, da priobči še druga zasebna pisma finančnega ministra, je spravilo to soprog ministrovo v tako razburjenost, da je izvršila grozno dejanje. Soprog ministrova se je hotela maščevati nad umazano gonjo lista »Figaro« in nad povzročiteljem te gonje Calmettom, o katerem trdijo, da je bil zelo podkupljiv. Morda je bil minister res kriv raznih lopovščin, toda Call-

25. leto oskrbnik: Andrej Šumnik v Št. Danijelu na Koroškem.

mette je priobčeval zasebna, ženskam pisana pisma, ki ne spadajo v javnost. Vsak umor obsojamo, toda razumemo tudi strašno razburjenost odlične dame, ki je postala morilka iz ljubezni, ne iz lakomnosti ali iz surovosti. Ko »Figaro« le ni hotel prenehati z grdimi osebnostmi ter je prekoračil vse meje dostojnosti, je dejal Caillaux: »Če bo Calmette še blatil moje zasebno življenje, mu zdrobim kosti.« Te besede so spravile gospo Caillaux popolnoma ob pamet in dejala je svojim prijateljicam: »Tako daleč ne sme priti. Tako nasilno

dejanje uniči politično karijero mojega moža. Naslednji dan je zvedel Caillaux, da priobči Calmette v torek zopet intimno pismo. In nato je izvršila ministrova soproga ono usodepolno dejanje, ki ga vsakdo obsoja. Takoj po atentatu je podal Caillaux svojo demisijo. Ministrski svet se je sešel na posvet in domnevalo, da odstopi kmalu vse ministrstvo. Pripadniki kraljestva, zmešani rojalisti, so uprizorili v torek zvečer proti Caillauxu velike izgrede. Demonstrantje so šli na cesto in klicali: »Proč s Caillauxem! Proč z republiko! Živel kralj!« Policija je razgnala kričace, ki so se pa pozno ponoči zbirali še enkrat. Policija je aretirala več oseb. Gospa Caillaux je lepa, izobrazena dama, stara 40 let in rojena Parižanka. Prvič je bila poročena z odvetnikom Claretie, ki je bil obenem tudi sodnijski poročevalec »Figara«. Od tega se je pa ločila in se poročila leta 1911. s sedanjim finančnim ministrom. Pri zaslišanju je izpovedala, da ni imela namena usmrtiti Calmetta, temveč da mu je hotela dati lekcijo in da obžaluje svoje dejanje. Njen zagovornik je odvetnik

na Angleškem in v Skandinaviji pada, toda ne v toliki meri, kakor na Nemškem. Romanski in zlasti slovanski narodi pa se še zelo množijo. V Nemčiji se je v zadnjih desetih letih število rojstev zmanjšalo prav za toliko, za kolikor v Franciji v zadnjih petdesetih letih. Nazadovanje se je začelo prav posebno čutiti v poslednjih šestih letih, ko so začela padati rojstva v delavskih in nižjih slojih. Tudi učiteljski stan očividno štrajka. K sreči pa se zmanjšuje tudi umrljivost na Nemškem. Vendar dela padanje rojstev Nemcem tolike skrbi, da že javno razpravljajo o tem. Krivdo vračata tajni zdravstveni svetnik Krohne na dejstvo, da se čim dalje več žensk posveča raznim poklicem. Baje ima 25% nemških žensk kak poklic. Zato se može pozneje ali pa sploh ne ter imajo le eno, dve deteti ali pa še rajši nobenega. Baje se Nemcem tudi predobro godi, ker čim slabše so življenjske razmere, tem več se rodi otrok. Bogataši ne marajo otrok in posnemajo jih skromnejši sloji, ker hočejo lažje živeti, kot njih dedi, ki so narodili kopo otrok, zato pa — stradali.

Cigani. (Dalje in konec.)

Ciganko dekle je s svojo ljubeznijo radodarno in ne pozna zvestobe; omožena ciganka pa mora biti zvesta, ker smatrajo cigani prelomev zakona za največjo sramoto. A tudi za dekle je sramotno, če ljubi negigana. Nobeno dekle se ne omoži preje, dokler nima srebrne kronice za lase in dovolj tolarjev, ki so vpleteni v kite. Najrajši imajo tolarje Marije Terezije ali še starejše srebrnjake in zlatnike. Novce preklanjajo in vpletejo. Nekatere potujoče družine so prav imovite. V novejši dobi žive cigani ne le v šotorih, nego tudi v lesenih barakah, ki jih poderó, kadar ne dobe v dotičnem kraju več dela zaslužka in korist. Cigani so kovači, rezbajo žlice, so gasilci apna in opekari. Zlasti kovači so izvrstni. Potujoči cigani niso muzikalni in malokdo zna vsaj za silo igrati na goslih. Le med stalno naseljenimi cigani so muzikantje. Glasbeni talent podeduje sin po očetu. Cigani, ki potujejo, ne plačujejo davka na Ogrskem, ker nimajo posestev; poročajo se le po svojih obredih in otroci ne hodijo v šolo. Stalno nastanjeni vaški cigani ne znajo več pristne ciganske, nego govore jezik naroda, med katerim živijo. Nekateri pošiljajo otroke v šolo, so dosti pridni delavci ter imajo

le še rjavo polt, a surovejše obraze. Žive po svojih kočah in hišicah skupno konci vasi, imajo svoje sodnike, »kineš« zване, ki jih volijo sami in morajo razsojati v preprih. Cerkvene poroke tudi vaški cigani navadno ne poznajo; ne sklepajo poročnih pogodb, pa tudi žen si ne kupujejo. Baje so prav inteligentni, a zavratni in v željah nesramni. Toda po svoji naravi so leni in brez vztrajnosti. Če pa so za delo odgojeni v šoli vsaj za silo izomikani, morejo postati prav uporabni. Prirojena jim je sebičnost in nesložnost, go ljufivost in nagnjenost k tatvini. Za poljedelstvo so se izkazali neporabne, ker ne poznajo vztrajnosti in ne ljubezni do grude. Boljši so kot mešetarji in dninarji. Če teden dni delajo, morajo štirinajst dni počivati. Ker na Ogrskem sploh nedostaja šol, so cigani nekultivirani. Le če bi se jih prisililo v šolo in k delu, bi mogli postati cigani sč.soma koristni člani družbe. (Oesterr. Rundschau, 5. zv.)

Dijamantni nakit ruske kneginje. Pariški listi so prinesli v zadnjem času zanimiv spomin iz dobe prvega cesarstva. Takrat je občudoval ves Pariz prekrasne demantne ročne obroče ruske kneginje N.,

soproke tedanjega ruskega poslanika na francoskem cesarskem dvoru. Pri neki predstavi v dvorni operi, ki se je je udeležil tudi cesar s cesarico in vsem dvorom, je blestela v bližini cesarjeve lože ruska kneginja s svojimi znamenitimi demantnimi ročnimi obroči. Koncem drugega dejanja je stopil v ložo ruskega poslanika sluga v cesarski livreji ter je spregovoril z globokim poklonom: Njeno Veličanstvo je opazilo prekrasni nakit Vaše Jasnosti, ter prosi, da bi Vaša Jasnost dovolila cesarici, da si sme enega izmed ročnih obročev bližje ogledati. Kneginja, vsa srečna nad toliko odliko, je hitro snela obroček in ga izročila slugi, ki se je z globokim poklonom odstranil. Čakala je lepa Rusinja na povabilo v cesarsko ložo, čakala, da jej vrne sluga vsaj njen dragoceni obroček, a pričakala ni niti enega, niti drugega. Minila je predstava, kneginja se je vrnila vsa nemirna domov. Naslednjega dne je poizvedel njen mož, da cesarica ni poslala po demantni nakit, nego je bil livrirani sluga pretkan tat. Začela se je huda gonja za prebrisanim tatom. Soprog kneginje se je trudil na vse možne načine, da ga izsledí. Razposlali so na stotine detektivov; knez poslanik pa je čakal na policiji. Prav takrat se je oglašil pri kneginji policijski uradnik, češ, da je najden demantni obroček, a sedanjí njen lastnik trdi z vso gotovostjo, da je dragoceni obroček stara rodbinska lastnina njegove obitelji. Zato prosi knez svojo ženo, naj izroči odposlancu drugi enaki obroček, ker hočejo na ta način prepričati lastnika prvega obročka, da je ukraden. Kneginja je izročila nakit policijskemu uradniku; zvečer je pa zvedela, da soprog ni poslal ponj in da je izročila še drugi obroček tatu, ki je bil preoblečen v policjskega uradnika. Vse iskanje e bilo brezuspešno, kneginja ni nikoli več videla svojega prekrasnega nakita.

Posebna nagrada našim naročnikom!

Vsak naročnik dobi letos brezplačno in poštne prosto ilustrovan koledar za leto 1915, ki izide meseca oktobra.

Za vsakega pol leta plačane naročnine pa ima vsak naročnik pravico do ene slike Prešerna, Jurčiča, Gregorčiča ali Aškerca, če plača za vsako sliko po 40 vin., za ovoj in poštino. Za inozemstvo 80 v.

Kot nagrado dobe naši naročniki naslednje knjige po znižanih cenah:

Dr. V. Deželič: »V burji in viharju,« ilustrovan zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 3:30 K, vezan 4:80 K. Za inozemstvo 60 v več.

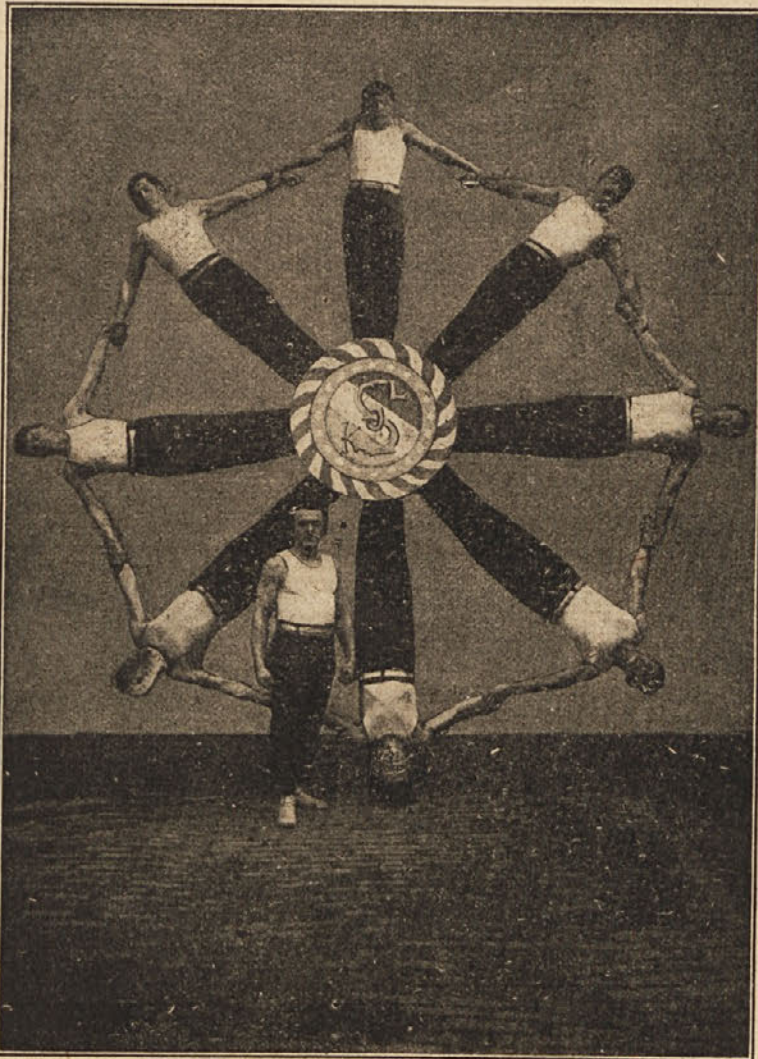
Dr. V. Deželič: »V službi kalifa,« zgodovinski roman. Prevel Starogorski. Broširan izvod 2 K, vezan 3:20 K. Za inozemstvo 40 v več.

Marko Stojan: »Za svobodo in ljubezen« roman z Balkana, I. knjiga. Broširan izvod 1:70 K, vezan 2:70 K. II. knjiga broširan izvod 1:70 K, vezan 2:10 K. Oba dela skupaj broširana 3 K, vezana 4 K. Za inozemstvo 70 v več. Roman »Za svobodo in ljubezen« je najzanimivejši roman sedanjosti, poln žarke domovinske jugoslovanske ljubezni. Vsakdo naj bi ga čital! Vsaka knjižnica, vsako društvo si naj nabavi po več izvodov te krasne povesti z Balkana!

Starogorski! »Junaki svobode«, povesti in črtice iz balkanske vojne. Broširan izvod 1:50 K, vezan 2:80 K. Za inozemstvo 40 v več.

Josip Kozarac: »Mrtvi kapitali«, krasna slavenska povest. Prevel Starogorski. Broširan izvod 1:50 K, vezan 2:50 K. Za inozemstvo 40 v več.

Kdor pa plača naročnino za »Slov. Il. Tednik« za celo leto vnaprej t.j. 10 K, dobi kot posebno nagrado knjigo »Mrtvi kapitali« zastonj in poštne prosto.

Živo kclo hrvatskega Sokola v Filadelfiji. Sestavil br. Viktor Gašparovski.

Labori. V zadnjih 20 letih sta se pripetila v Parizu dva slična atentata. Gospa Clovis Hugues, pesnikova in poslančeva soproga, je ustrelila nekega moškega, ki jej je pisaril leta in leta sramotilna pisma. Žena poslanca Paulmiera je ranila urednika lista »Petite Republique zaradi nekega članka. Obe sta bili pred pariško poroto oproščeni, ker tudi svobodni žurnalistiki ni dovoljeno vse. Zakonske in obiteljske tajnosti se ne smejo zlorabljati v nikakem boju!

Število rojstev v Nemčiji pada. Rusi se sila hitro množijo in če pojde tako dalje, kakor doslej, bo imela Rusija l. 1948 že 344 milijonov ljudi, t. j. nekaj milijonov več, ko vsa ostala Evropa skupaj. Nasprotno pa se število rojstev v Nemčiji zmanjšuje ter se rodi ondi čimdalje manje otrok. V 10—15 letih bo na Nemškem prav toliko rojstev, kolikor jih je že danes na Francoskem, kjer ima ogromna večina zakoncev le po dva otroka. Zlasti v Berolinu je število porodov strašno padlo. Poljaki na Nemškem pa so še zelo plodoviti, kar dela Germanom hude skrbi. Tudi število rojstev

EMIL GABORIO:

5. nadaljevanje.

Izgovor krivca.

Priznati moram, da je napravil mladi vikont name najboljši vtis. Njegova starost in postava je enaka moji, lase ima temnoplave in celo nekam podoben bi mi bil, če ne bi nosil polne brade. Njegova zunanost je zelo odlična, zlahka in za par let mladostnejša od moje. Ali to je umevno; njemu ni bilo treba nikoli delati, boriti se in trpeti. Eno pa je gotovo: da ne nosi po nevrednem imena, ki ni njegovo.

Ko me je zagledal, je vstal in me pozdravil prijazno. Vprašanje, ki mi ga je hotel očividno zastaviti, sem prehitel s temi besedami: »Čudili se boste, gospod, da si želi tujec tako nujno razgovora z vami. Toda v žalostni in kočljivi zadevi, ki me vodi v to hišo, nisem mogel govoriti z nikomer drugim kakor z vami, zakaj čast imena, ki ga nosite, je v nevarnosti.«

Zdelo se je, da ne veruje mojim besedam, zakaj vprašal me je s skoraj imper-

»Niti malo ne. Zaklenil je vrata knjižnice, ponudil mi naslanjač in me povabil nato, naj mu razložim namen svojega poseta.«

Prej, med tistim četrtturnim čakanjem sem bil natanko premislil svoj načrt; zato sem imel zdaj dovolj oblasni nad seboj, da sem se mogel spustiti naravnost proti cilju.

— Gospod, sem izpregovoril, izvolite me poslušati docela mirno in ne izražajte se o neverjetnih dejstvih, ki vam jih hočem razodeti, dokler ne prečitате vse korespondence. Vzlasti pa se ne dajte zapeljati v kak poizkus nasilja — bil bi brez pomena!

Vikontov pogled je bil čim dalje bolj začuden; rekel je naposled: — Govorite brez skrbi, poslušati vas hočem mirno do konca.

Takrat sem vstal, stopil korak proti njemu in izpregovoril tiho: — Gospod, vi niste zakoniti sin grofa de Komarena. Pisma, ki jih držim v roki, vam dokažejo to.

Vikont je sedel s pismi k majhni mizici, jaz pa sem se vstopil h kaminu, kjer je svetlo plapolal ogenj. Opazoval sem natanko vsako njegovo kretnjo; niti najmanjša izprememba v njegovih potezih mi ni ušla.

Vse svoje žive dni nisem videl ničesar tako strašnega, kakor je bila nenadna izprememba na vikontovem obrazu. Njegov lastni sluga ga ne bi bil spoznal v tistem trenutku. Groza ga je bilo gledati. Bledel je od minute do minute; izvlekel je bil rutico in jo dvignil od časa do časa k ustom. Zatrjujem vam, njegove ustnice so bile nazadnje ravno tako brez barve kakor bela rutica. Velike kaplje znoja so mu stale na čelu, oči so mu osrepele, sleherni izraz življenja je izginil iz njih. Toda nobena beseda, noben vzdih, noben stok se ni izvil njegovim ustnicam. Niti z roko ni zamahnil. Za hip me je popadlo takšno sočutje, da bi mu bil najrajši iztrgal pisma, vrgel jih v ogenj in mu zaklical: Pozabi, kar si čital! Vse naj ostane, kakor je bilo;

V tibetskem samostanu. Skupina menihov s strašnimi maskami na glavah pri verskih obredih na čast boga Lama.

tinentnim nasmeškom, ali bo trajal razgovor dolgo časa; prav brezobzirno sem mu potrdil to vprašanje.

»Prosim vas, pripovedujte zdaj vse prav natanko. Ta razgovor je zame najvažnejši, ako naj razumem vso zadevo,« je dejal Tabaret razburjen.

»Vikont se mi je videl nevoljen. Hotel je preložiti razgovor na poznejši čas, češ, da gre vsako jutro ob tej uri h gospodični d'Arlanz, svoji nevesti, ki ga pričakuje tudi danes. Ker sem se bal, da mi uide zares, sem naglo izvlekel pisma in mu pomolil eno izmed njih. Kakor hitro je spoznal pisavo svojega očeta, je postal takoj krotkejši. Prosil me je, naj mu dovolim obvestiti nevesto s par vrsticami — potem da mi je na razpolago. V naglici je napisal pisemce, izročil ga slugi; da naj ga odnese takoj, in me povabil nato v sosednjo sobo, kjer je nameščena knjižnica.«

»Samo nekaj naj vas vprašam,« ga je prekinil Tabaret. »Ali ga je kaj zmedel pogled na pisma?«

Zakoniti sin gospoda grofa pa živi in me pošilja k vam. — Med temi besedami nisem obrnil oči od njega, in videl sem, kako se mu je zablistnil gnev preko obraza. V prvem hipu sem mislil, da mi skoči za vrat. Toda osvestil se je. — Rad bi čital pisma, je rekel kratko. In dal sem mu jih.

»Kaj! Pisma ste mu dali v roko, vi nepredvidnež!« je kriknil Tabaret.

»Zakaj bi mu jih ne bi dal?«

»Če bi jih bil uničil!«

Odvetnik se je oprl težko na ramo svojega priletnega prijatelja ter dejal z zamolklim glasom, divje zavijaje z očmi: »Saj sem bil poleg; lahko mi verjamete, da ni bilo nevarnosti...«

»Ubil bi ga bil,« je šepnil Tabaret.

Noel pa je pripovedoval svojo pri-povest:

»Že prej sem bil izbral najvažnejša pisma in podčrtal dokazilna mesta z rdečim svinčnikom. Prosil sem vikonta, naj si prihrani za zdaj čitanje vseh stošestdeset pisem in pogleda samo, kar je znamenovanega.

moj brat si, in ljubim te preveč, da bi ti pripravil takšno bol.«

Tabaret je prijel Noela za roko in mu jo stisnil nežno.

»Da, da, po tem vas mora vsak spoznati, vi blaga duša.«

»Da nisem sežgal pisem v resnici, se imam zahvaliti samopremisleku: kakor hitro uničim dokaze, me vikont ne pripozna več za svojega brata, marveč se mi zasmee in mi pokaže vrata.«

»Najbrže bi bil storil tako.«

»Pustil sem ga tedaj prečitati pisma do konca. Za kake pol ure je bil gotov. Vstal je, postavil se pred mene in dejal: Prav imate, gospod; ako je pisala ta pisma v resnici roka mojega očeta, potem kaže vse, da nisem sin grofice de Komaren. Vseeno pa so to zgolj domneve. Ali imate dokaze?«

Na tak ugovor nisem bil pripravljen. — Najtehtnejši dokaz bi podal lahko German, sem dejal, skoraj v zadregi.

— German je mrtev že nekaj let.

Takrat sem mu omenil dojičjo, Klavdino Leruževo, češ, da bi lahko pričala ona. Rekel sem mu tudi, da stanuje v La Žonseri.

»In kaj je dejal nato?« je prašal Tabaret hlastno.

»Izprva je molčal; zdelo se je, da preišlja. Potem pa se je udaril po čelu, rekoč: — Zdaj se spominjam! Saj poznam tisto ženo: trikrat sva bila pri njej z očetom in vselej ji je izročil znatno svoto denarja. — No, vidite, to je nov dokaz, mu pravim. On pa hodi nervozno gorindol; čez nekaj časa se ustavi pred mano in me praša: — Torej poznate zakonitega sina grofa de Komarena? Jaz povestim glavo in pravim tiho: — To sem jaz sam! — Saj sem si mislil, odgovori on. Nato pa me prime za roko in pravi: — Brat moj, odpuščam vam.«

»Hm, kakor je bila reč takrat, bi bil vsak pomiloval njega bolj od mene. Pasti s take višine... Moj položaj, primerjati z njegovim v tistem trenutku, ni bil daleko tako bridek. Čez nekaj časa sem ga prašal, kaj namerja storiti. Pomislil je nekoli; nato je dejal: — Moj oče se vrne za osem do deset dni. Kakor hitro pride, zahtevam od njega pojasnila. Ta rok pa mi morate devoliti. Obetam vam, da pridete do svojih pravic. A zdaj vas prosim, da me ostavite. Saj morate razumeti, da me je zadelo vaše nepričakovano razkritje kakor strela z jasnega neba. En sam trenotek mi vzame vse — ime, stališče v družbi, premoženje in najbrže tudi žensko,

ki mi je dražja od življenja... Seveda, v nadomestilo najdem mater — ž njo bova tolažila drug drugega. Razume se, da mu nisem pokazal poslednjega grofovega pisma: vsaj ta udarec sem mu hotel prihraniti!«

»In kaj bo zdaj?«

»Zdaj? Čakam, da se vrne grof. Moje ravnanje zavisi od njegovega. Jutri zaprosim kazensko sodišče, da naj se natančno pregledajo papirji vdove Leruževe. Ako se najdejo tista pisma, sem otet. Ako ne, potem... Kakor rečeno: odkar sem slišal vest o tem umoru, nimam sploh nobene odločnosti več. Menda ste omenili nekaj o dobrih nasvetih: kdo naj mi da dober svet?«

»Pustite mi samo malce časa, pa upam, da vam najdem izhod.« je dejal Tabaret, ki mu je šlo zdaj samo še za spodobno umikanje. »Ah, kako strašne dni ste preživeli, vi dragi, ubogi fant!«

»Da, strašne dni. In povrh tega so prišle nad me še gmotne skrbi.«

»Kaj? Denarne skrbi? Saj živite vendar tako preprosto in samotarsko!«

»Potreba me je tirala v obveznost. Da bi se dotaknil premoženja gospe Žerdijeve, ki sem ga upravljal doslej — tega si nisem smel dovoliti. Mari ne?«

»Gotovo, da niste smeli storiti tega. Toda veseli me, da ste imeli zaupanje vame in ste mi omenili to reč. Lahko mi namreč storite majhno uslugo. Ali hočete?«

»Z največjim veseljem. S čim vam smem postreči?«

»Ah, veste, v pisalni mizi mi leži kakih 15.000 frankov, ki so mi zelo na poti. Saj me razumete? V mojih letih — pogumen nisem Bog ve kako — in če bi jih kdo zavohal! Takoj vam prinesem denar. Z njim menda lahko izpolnite svoje obveznosti?«

Stari gospod je stekel, kar so ga nesele noge, in se vrnil čez minuto. Pomolil je Noelu bankovce, rekoč:

»Ako pa potrebujete več, lahko dobite jutri.«

Noel se je branil, a starec ga ni pustil do besede; poslovil se je naglo.

Vsaj pobotnico vam dam.«

»Čemu? Jutri je tudi še dan. A zdaj moram brž še malo na sveži zrak, drugače ne zaspim, in potem vam tudi jutri svetovati ne morem.« S temi besedami je hitel gospod Tabaret iz sobe. Noel, ki mu je posvetil, je slišal, kako je poklical hišnika in si dal odkleniti vrata.

Nato se je vrnil v svojo delavno sobo, spravil bankovce, ki jih je pustil gospod Tabaret na mizi, v prsni žep in prisluhnil še, ali je vse mirno v sobi gospe Žerdijeve. Ko ni slišal ničesar, je vzel tudi on klobuk in palico in odšel tiho po stopnicah.

Peto poglavje.

K stanovanju, ki ga je imela Žerdijeva v tretjem nadstropju, je spadal tudi pritlični prostor, ki je služil kot shramba za šaro in drvarnico. Iz tega prostora so

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobijo popolnoma zastonj pri Henri Nestlé, Dunaj 1., Biberstraße 82.

Št. 698. Ploščnata, nikel cll.-rem močno kolesje K 5 50

Št. 518. Ploščnata nikel cll.-rem. fino kolesje K 7 50

Št. 101. Fina ploščnata anker-rem. dobro kolesje na 15 kamnov. lepi srebrni pokrovi K 11—

Št. 519. Fina ploščnata anker-rem. zelo fino kolesje na 15 kamnov. močni zelo lepi dvojni pokrovi K 17 50

Št. 520. Ista s tremi močnimi srebrnimi pokrovi lepo graviranimi K 19 50

Po povzetju. Nobena izguba, zamenjava dovoljena ali se denar vrne.

Dobiva se pri 24

H. Suttner Ljubljana št. 5

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici. Glavno zastopstvo tovarne ur „Zenith“. Ceniki zastonj in poštne prosto.

Cenike, brošure, knjige itd. natisne elegantno in okusno ter najceneje

Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Otvoritev cvetlične trgovine

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril s 1. marcem na Mestnem trgu št. 11 cvetlično trgovino.

Priporočam se za izdelovanje vencev, šopkov ter sploh za vsa v to stroko spadajoča dela. — Solidna postrežba. — Zunanja naročila točno.

Z velespoštovanjem

167

Anton Ferant,

umetni in trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glasbene Matice in edini zaprišeženi strokovnjak c. kr. deželnega sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.

Največja in najposobnejša trrdka vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij Velikanska zaloga in izposojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrij. jugu.

Edina zaloga klavirjev:

Ehrbar, Bösendorfer, Hözl, Heitzman, Förster, Rud. Stelzhammer, Gebrüder Stingl, Laub, Gloss, Czapka in Hofmann na obroke od K 15— in 20— naprej.

Manufakturna trgovina

J. GROBELNIK

152

prej Franc Souvan sin

: LJUBLJANA :

Mestni trg 22 nasproti lekarne.

Posebno bogata zaloga

sukna za moška oblačila!!

Najboljši nakupni vir modernih blagov za ženske obleke iz svile, volne, delena itd.

Vedno zadnje novosti
rut in šerp.

Bogata zaloga

vsakovrstnih preprog, zaves in garnitur. Izkušeno dobri šifoni, platni kotenine in drugo belo blago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

vodila majhna vrata naravnost na cesto. Ta vrata so bila nerabna več čas poprej, pred nekaj leti pa je dal Noel skrivaj popraviti ključavnico in kadarkoli je hotel posej oditi z doma, ne da bi ga opazil hišnik ali kdo drugi izmed stanovalcev, je zapustil hišo vselej skozi ta vrata.

Tudi zdaj je stopil skozi ta vrata na ulico; odprl jih je z največjo opreznostjo in jih zaklenil nemudoma za seboj.

Na cesti se je obotavljal nekaj hipov, kakor da ne ve, katero pot bi ubral. Nato je odšel počasi v smeri kolodvora Sen-Lazar, dokler ni srečal praznega izvoščka in skočil vanj.

»Ulica Fobur Monmartre, k vogalu Provanške ulice. Pa naglo!« je kliknil vozniku.

Na označenem kraju je stopil Noel z voza, plačal izvoščka in počakal, da se je dovolj oddaljil. Nato je šel kakih sto korakov daleč po Provanški ulici in pozvonil naposled pri eni izmed najimenitnejših hiš.

Vrata so se odprla takoj. Ko je šel Noel mimo vratarske lože, ga je pozdravil vratar s spoštljivim pokroviteljstvom — kakor pozdravlja pariški vratar samo najemnike, ki imajo vedno odprto roko.

V drugem nadstropju je izvlekel Noel ključ in odklenil vrata v stanovanje, kakor da je njegovo.

(Dalje prihodnjič.)

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

G. Gradišnik Box 325 Ely Minn. Sev. Amerika. Vaša naročnina je potekla 1. aprila 1914. List pošiljamo naprej in prosimo obnovitve naročnine. Poagitarajte tudi med tamošnjimi rojaki za naš list. Zdravi!

Nekdaj in sedaj! Nekdaj smo naročevali blago le iz tujine, sedaj pa se lahko naroči vsako blago za obleke ali za kaj drugega iz Prve slovenske

spodnještajerske razpošiljalne I. N. Šostarič, Maribor, Gospodska ulica št. 5. Ceniki se razpošiljajo zastonj. Postreže se vsakega v splošno zadovoljnost.

»Zaspal« — ker ni imel dobre budilke. Domača trdka H. Suttner v Ljubljani št. 5 ima najboljše budilke po nizkih cenah. Pišite po čenik, ki ga dobite zastonj in poštne prosto!

Izšel je prvi slovenski cenik domače trdke A. Gorec, specialne trgovine s kolesi in deli, Ljubljana, Marije Terezije cesta 14 (Novi svet, nasproti Kolizeja) priznana najboljših Adler- in Es-Ka-koles ter posameznih delov. Naslovna slika je umetniško delo akademičnega slikarja g. I. Vavpotiča. Na zahtevo se pošlje vsakomur zastonj.

Znamenita domača iznajdba. Na polju kozmetike so prvačili doslej Francozi. Kosmetičen domač dr. A. Riseov laboratorij, Dunaj II. Berggasse 17/0 podaje biserno - puder - kremo, to je puder v obliki brezmasne paste, ki nima nobene slabe lastnosti navadnega pudra. Še celo iz Pariza naročajo boljše dame toaletna sredstva na Dunaju. Poskušnje se pošljejo brezplačno.

Odvetnik

Dr. Karl Koderman

naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno

v Mariboru,

Tegetthoffova cesta 30.

— Telefon števil. 192. —

V svrhu poznejše zveze

se želi seznaniti

kmetko dekle, izobraženo in blagega srca, z nekaj tisoč kronami dote in veseljem do gospodinjstva in srečnega rodbinskega življenja — z gospodom v stalni službi, ki je blagega značaja, prijatelj narave in vsega dobrega — ali pa tudi olikanega fanta z dežele, z navedenimi lastnostmi in nezadolženim posestvom; starost 30—40 let. — Ponudbe pod »Zora« na upravništvo »Slov. ilustr. tednika« v Ljubljani. 192

Krasno posestvo,

16 minut od Šostanja oddaljeno, katero obsega hišo, obokano gospodarsko poslopje za 15 glav živine, obokane svinjake, kozolec s 6 okni ter mlin komaj 30 korakov od hiše, je po ceni na prodaj. Posestvo leži popolnoma v ravnini in meri 18 ha 33 a 53 m². Kdor želi kupiti res lepo posestvo, naj ne zamudi te ugodne prilike. Natančnejša pojasnila daje gosp. Fran Rajster v Šostanju. 189

Pomladne novosti v izgotovljenih oblekah

priporoča trdka

Maček & Ko.

Franca Jožefa cesta št. 3.

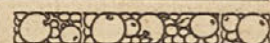
Sprejemajo se naročila po meri,

ter se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. železnice.

Solidna postrežba. Najnižje cene.

193

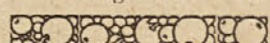
Ivan Gržinič,

Kum, p. Roč, Istra,

pošilja pristno

istrsko vino

hl po K 32.—. Trgovcem in gostilničarjem znižane cene. — Cene brinja po dogovoru 191

Po grozovito

visokih cenah plačujemo čisto

blago za moške in ženske obleke.

Temu se lahko ogne vsak zasebnik, če naroči to kakor tudi šlesko platno in pralno blago naravnost iz kraja tovarne.

Zahtevajte torej, da Vam brezplačno pošljemo svojo bogato

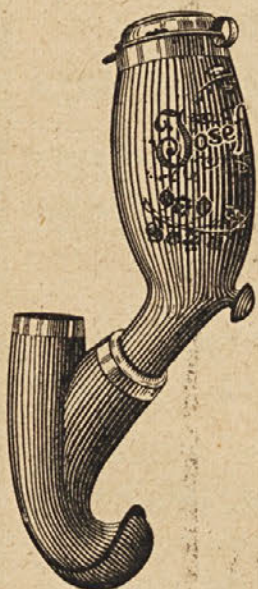
zbirko pomladnih in poletnih vzorcev.

ki jih nam zopet vrnete v 8 dneh. V zalogi imam samo najboljše izdelke.

Razpošiljalnica sukna Franc Šmid, Jägerndorf št. 38. (Avstr. Šlezija).

Kadilci pozor! Čitajte!

Polovična resnična velikost pipe.

»MARICA.«

Ves svet puši iz pipe »Marica«, ki je narajena iz pravega francoskega bruyero-vega lesa, polnjena s pravo morskoro peno, okovana s pravim novim srebrom, okrašena umetniško z globoko rezbo, ter jo pošiljam označeno s kakršnimkoli imenom ali znakom po naročilu. Cena te pipe je nastavljena zaradi vpe-
ljave po K 650 po nakaznici.

Prosim, izstrižite in spravite ta inserat, ker ga ne bom ponavljal! 195

E. KASPAR,

Krouna pri Hlinskem, Češko.
Podpirajte češko domačo obrt!

Zastonj

dobi 2 1/2 metra modernega blaga za bluže ali za robce za otroke 21 kdor naroči

5 kg pošl. zabojček žitne kave za 4 K 50 vin. ali 4 kg žitne in 1 kg fine figove kave za 4 K 70 vinarjev.

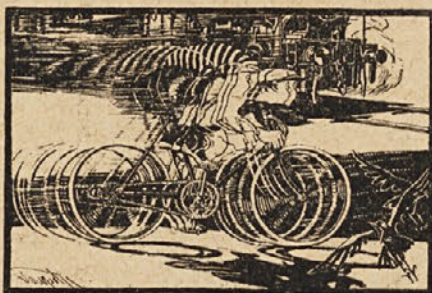
Vse pošilja tudi z 2 1/2 m blaga vred franco po povzetju

Prva Severomor. Prazarna

Žitne Kave v Postřelmovu.

(Severno Moravsko)

Podpirajte podjetje v obmejnih krajih

A. GOREC LJUBLJANA

Kolesarji!

Izšel je

prvi slovenski cenik domače trdke

A. GOREC,

špecialna trgovina s kolesi in deli

Ljubljana

Marije Terezije c. 14 (Novi svet, naspr. Kolizeja)

priznana najboljših

ADLER in ES-KA koles

ter posameznih delov.

Na zahtevo se pošlje vsakomur zastonj.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond K 65.000.000.—.

Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.965.304/25.
Dividend se je doslej izplačalo nad K 3.000.000.—.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države
z vseskozi slov. narodno upravo. 62

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraz-
novrstnejših kombinacijah, pod tako ugodnimi pogoji,
kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno
zavarovanje na doživetja in smrt z manjšajočimi se
vplačili.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim ško-
dam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in naj-
kulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje. —
Zavaruje tudi proti vlomom.

Vsa pojasnila daje: Generalni zastop vzajemne
zavarovalne banke „Slavije“ v Ljubljani.

Velika zaloga
špecerijskega blaga
špirita, žganja,
moke, otrobov
in
koruze.

Franc Babič
Ljubljana, Dolenjska c. 2 in 14.

Na drobno
in na debelo.

Najboljši šivalni stroj sedanjosti je

faff

10 letna
garancija.

Pouk v vezenju brezplačen.

Ign. Vok, specialna trgovina šival-
nih strojev in koles.
Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Gričar & Mejač

:: Ljubljana ::

Prešernova ulica 9.

Največja zaloga zgotovlje-
nih oblek za gospode, dečke

:: in otroke. ::

Konfekcija za dame.

Točna postrežba.

:: Solidne cene. ::

145

SODE

dobro ovinjene, stare in nove,
male in velike ima na prodaj
IVAN BUGGENIG, sodarski moj-
ster, Ljubljana, Cesta na Ru-
dolfovo železnico št. 7. 180

Dve hiši

v eni se nahaja že nad 100 let stara gostilna, žga-
njetoč, trafika, poštni nabiralnik, tik farne cerkve,
edina v fari, ter 35 orolov lepega posestva se daste
v najem ali pa prodaste. Več pove P. CAPUDER,
Zlatopolje 21, pošta Lukovica pri Domžalah. 187

2 X 2 = 5

to ni bilo in ne bode! Resnica pa je da mojej žitni
kavi, kar se okusa tiče ni tu ne bode enake. Ta iz-
vrstna žitna kava stane pri meni 5 kg samo K 3-50
v lepi vrečki vsake poštnine proste in vrhutega do-
bite zastoj še lepa in prav koristna darila. Naručite
si takoj a samo pri

Karlu Tišler v Schönfeldu pri Bečovu
173 (Češko).

— Novo došel! —

Kavarna Central je pridobila
tudi v
Ljubljani priljubljeni vzorni

tamburaški in vokalni zbor
5 dam. „Javor“. 2 gospoda.

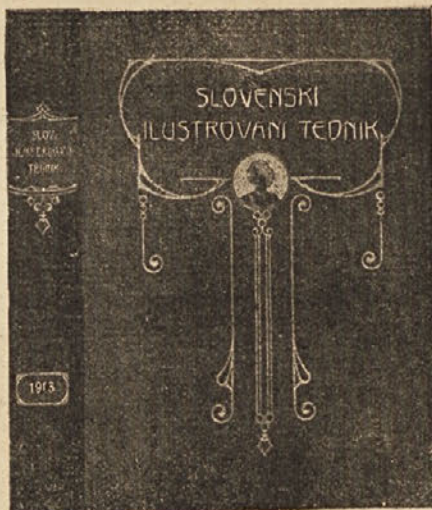
Prvi nastop v nedeljo dne 1. marca 1914.
Vso noč odprto. 75 Vstop prost.

— Novo došel! —

„PRI NIZKI CENI“

Največja izbira in najsolidnejša postrežba
za šivilje in krojače
IGNACIJ ŽARGI
Ljubljana, Sv. Petra cesta 5
trgovina raznega modnega blaga, pe-
rila, kravati itd. 166

Krasne platnice za „Slov. Ilustrovani Tednik“.

Cena platnicam je K 3-20, s pošto K 3-50, z ve-
zavo vred K 5-40.

Velika umetna knjigoveznica
IVAN JAKOPIČ, Ljubljana,
Frančevo nabrežje 13. 136

Kupujte pri trdkah, ki oglašajo v
„Slovenskem Ilustrovanem Tedniku“.

Le enkrat v življenju!

**50.000 spalnih
odej po K 1-95**

ki so bile namenjene za izvoz na
Balkan, a so zaradi konca vojne za-
ostale, iz pristne bruske Himalaya-
volne, okoli 200 centimetrov dolge
in 130 centimetrov široke, čudovito
lepo progaste in barvaste, s krasno
barvasto borduro, je dobili le še malo
časa za polovično ceno, ki je stala
izvršitev, namreč komad po 1 K 95 h.
Te Himalaya odeje so vredne še en-
krat toliko. Dokler zadošča zaloga,
je mogoče naročiti odeje po slede-
čih senzacijah cenah:

1 komad Himalaya odeje za K 1-95
3 komadi le 5-70
6 komadov „ 11-—

Naroča se le po poštnem povzetju pri: 190

M. Swoboda, Dunaj III 2, Hiessgasse 13-280.

Korenjevo seme (merne) domače, priznано
dobro in zanesljivo, razpošilja

FR. OBLAK

Sv. Gregor, pošta Ortenek

po 4 l vinarjev liter; pri odjemu nad 10 litrov po 35 vin. Če
se naroči 30 litrov pa po 30 v liter. Najboljše vrste pesa,
ekendorfska in mamut, velikonska valjasta, po 30 v liter;
pri odjemu nad 30 l pa po 25 v liter. V zalogi ima nadalje
domačo ali črno deteljo, nemško deteljo ali lucerno, raz-
lične vrste trav kakor tudi izvrstno zelje, solato in repo.
Kaljivost zjamčena! Trgovcem za večji odjem — specialne
ponudbe. 172

Prodaja olja, šivank, nadomestnih
delov itd. Sprejemanje popravil.

Samo v prodajalnah s poleg sto-
ječim izveškom.

Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 4.
Novo mesto, Glavni trg št. 45.
Kranj, Glavni trg št. 119. 171
Kočevje, Glavni trg št. 79.

Semena

zanesljivo kaljiva dobavlja

Henrik Vaněk

osred. semenska trgovina

Praga, Vaclavski trg

„Pri zlati gosi“.

177

— Slovenski ceniki na zahtevo zastoj. —

Kdor pošlje
najmanj 40
naslovov po-
sestnikov,
učiteljev,
lastnikov
vrtov z na-
tančno označ-
bo bivališča
in zadnje
pošte, dobi
zastoj za-
nesljivega
oznanjevalca
vremena.

Izvoz češkega semen. žita po vsem svetu.

Obnovite
naročnino!

Prodaj hišo

s prometno trgovino in gostilno, prikladno za veletrgovino ali tvornico. Hiša nosi mesečno K 600 stanarine. Vprašanja na Marija Krefl, Karlovac, Hrvatska. 181

Sprejem takoj za trajno delo

sedlarskega pomočnika.

Anton Brenčič, sedlar, lakirar in tapetar, Tolmin - Goriško. 183

Nadležne dlake

na obrazu in po rokah odstrani v 5 minutah
Dr. A. Rixov odstranjevalec dlak, popolnoma neškodljiv, zanesljiv uspeh, ena pušica K 4.— zadošča. Razpošilja strogo diskretno Kos Dr. A. Rix, Laboratorium, Dunaj IX., Berggasse 17/0. — Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, parfimerija A. Kane in drogerija „Adria“. 159

Kupcem posestev

se nudi prilika, priti na eno izmed dveh jako prijaznih in lepo urejenih posestev, na večje ali manjše, po dogovoru. — Čedna vas poleg okrajne ceste, ne predaleč od cerkve in železnice. Poizve se pri Jožefu Prešeren v Globokem pošta Studenice pri Poljčanah, Štajersko. (186)

Oblastveno izkušeni vodnjaški mojster Franc Mahen

v Trnovljah pri Celju prevzema vsa vodnjaška dela, napravlja vodnjake iz beton-krogov na najboljši način pri zasebnikih in javnih poslopih, popravlja sesalke-železne in lesene itd. Mehanično mizarstvo in žaga z motornim obratom. Velika zaloga železnih in lesnih sesalk in vseh drugih potrebščin po najnižjih cenah. Večletno jamstvo.

1. vrsta K 5-50 K 5-50 K 5-50 175
2. vrsta K 6-50 K 6-50 K 6-50

Nikakršna sleparija! Ne zamenjajte z enakimi ponudbami! Med čitatelje tega 30 000 parov prazniških časopisa razdelimo in delovniških čevljev, izvrstnih, jako elegantnih usnjenih čevljev na zato iz najboljšega trpežnega usnja, z dobro zbitimi nazvunštrlečimi podplati, kakor na podobi, da seznamimo našo firmo. Le izdelovalno mezdno K 5-50. za 1. vrsto, za moške ali ženske čevlje se plača. 2. vrsta: Moški in ženski nedeljski in prazniški čevlji na zato z modernimi višjimi dunajskimi petami za par K 6-50. Dobavimo vsakomur popolnoma po želji v največje zadovoljstvo. Zamena dopustna, torej nikakršen riziko! Razpošilja po povzetju c. kr. trgovskosodniško protokolirana Exportna trgovina čevljev Franc Humann, Dunaj, II., Aloisgasse 3/76. Krščanska svet. firma. Sele Vaše priporočilo naj nam nosi korist. Tisoči priznanih pisem.

Vermuth-

vino najboljše kakovosti prodaja po najnižji ceni trvdka 131

Br. Novaković
vinska trgovina
v Ljubljani.

Blago za obleke

moške in ženske naravnost iz tovarne zasebnikom po najnižjih izvirnih tovarniških cenah.

Mišne novosti za spomlad in poletje izvrstnejše kakovosti. : „Ostanki po slepi ceni.“ : Zahtevajte našo zbirko vzorcev. Prva šlezka razpošiljalnica sukna

„SUDETIA“

Jägerndorf 55.

Klicheuplatz 1, Avstrijska Šlezija. 158

Za kratek čas.

Brezbriznež. »Za boga, gospod profesor, zunaj je tat!« Profesor: Recite mu, da me ni doma!

Raztreseni botanik. Botanik je bil v mnogih trgovinah. Kar naenkrat opazi, da je pozabil neke svoj dežnik. Vrne se v prvo, a ne dobi dežnika. Gre v drugo, kjer se mu zgodi isto. Šele v tretji mu ga dajo. Ves vesel vzklikne: »Vidim, da so v tej trgovini pošteni ljudje, ki ne pridržijo tujih stvari kakor v onih dveh, v katerih sem ravno preje bil! Hvala!«

Ujela se je. Žena: Sedaj mi je žal, da sem pisala včeraj ono pismo.

Mož: Katero pismo?

Žena: No, ono modistki. Naročila sem si nov klobuk, a zdi se mi, da je klobuk vendar predrag. Rajši bi imela cenejšega.

Mož: To je dobro: pozabil sem oddati tvoje pismo na pošto.

Žena (vsa razjarjena): Od sedaj naprej bom nosila vedno sama svoja pisma na pošto!

Ni mu posebno jasno: Sodnik: Ali vas nič ne grize vest?

Obtoženec: Mene vsako noč nekaj grozno grize, če je pa to ravno vest, tega, slavno sodišče, ne vem.

Prijetno. Prvi penzionist: Kam pa greš?

Drugipenzionist: Nikamor! A ti?

Prvi penzionist: S teboj.

Razložek. Zaljubljenec stari koki: Ti vendar ne boš jemala tega starega osla? Vzemi rajši mene!

Koketa: Da, ti si mlajši, toda osla sta oba!

Težava. Zakaj se pa ne vženite, gospod doktor? Marsikatero bi mogli osrečiti. — Osrečil bi le eno, toda onesrečil — vsaj petindvajset.

Za njegov god. Žena: Zdaj imam novo obleko, nov klobuk, nove čevlje, — kaj ne, možiček, za svoj god mi pa kupiš še nov solnčnik?

A. ZANKL sinovi

tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja v Ljubljani 85

priporočajo

oljnate barve, fasadne barve za hiše, kranjski firnež, karbolinej za les, karbolinej za drevesa, mavec (gips) za podobarje in stavbe, čopiči za vsako obrt, kakor tudi vseh vrst mazila in olja za stroje

Zahtevajte cenike.

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

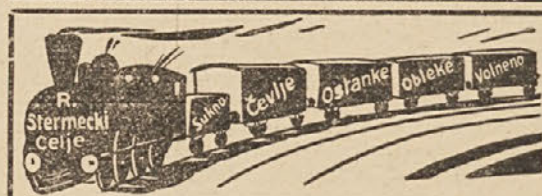
POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA POSOJILNICA

Oglas.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem oblastveno avtoriziran za izvrševanje vseh stavbenih del, kakor tudi stavbnih načrtov in proračunov. ELER IVAN, stavbeni podjetnik v Miljah - Mugga — Istra. 83

in razno moderno blago za moške in ženske obleke razpošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna

R. Strmecki v Celju, št. 341, Štajersko.

Pišite po glavni ilustrovani c-nik čez več tisoč stvari, kateri se vsakemu pošlje zastonj. Pri naročilih iz Srbije, Bulgarije, Nemčije 81 in Amerike je treba denar naprej poslati.

Steklenice

od kislih vod 1¹/₂ l, 1¹/₂ l in 3¹/₈ l vsako množino z in brez zavojev kupi „Tolstovrška slatina“ pošta Guštanj (Koroško), železniška postaja Spodnji Dravograd. 4

Edina primorska tovarna dvokoles „Tribuna“

Gorica, Tržaška ulica štev. 26.

Zaloga dvokoles, šivalnih in kmetijskih strojev, gramofonov, orkestrirajonov itd. 18

F. BATJEL, Gorica, Stolna ul. štev. 2-4.

Prodaja na obroke. Ceniki franko.

Zavod sv. Nikolaja

... v Trstu, ulica Farneto 18. ...

Zavetišče in oskrbovalnica za brezposelne služkinje.

Zavod se vzdržuje od milodarov samih, vsled tega se ga priporoča v vsestransko podporo. Na pisma, tikajoča se služb, je treba pridejati znamko za odgovor.

2 K in več na dan

lahko zasluži doma v sobi vsakdo, kdor si naroči stroj za pletenje nogavic, rokavic, jopičev itd. Poduk, ki traja le nekaj dni je brezplačen. Za trajni zaslužek jamčim vsakemu naročniku.

Franc Kos, Ljubljana
Sodna ulica. 72

KMETSKA POSOJILNICA

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4³/₄%

Popolnoma varno naložen denar.

LJUBLJANSKE OKOLICE

brez vsakršnega odbitka.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.

Nezdrobljive punčke

dobavlja prekupcem najceneje ANA JUNG, izdelovateljica punčk, Pyhanke pri Teplicah, Češko. Vzorce po 6 K franko po povzetju. Grosistom velik rabat. 176

Močan in priden učenec

se sprejme na dveletno izučbo in mesečno plačo pri Feiksu Moder, pekovski mojstru v Zagorju ob Savi. 139

150.000 ur!

Vsled balkanske vojne sem primoran prodati 150.000 komadov srebrnih ur, z dvojnimi plaščem imitiranih. Ankerem, kolesje teče na rubinih (3 plašči). Te ure so bile določene za Turčijo z imitirano zlato verižico, komad po slepi ceni K 3, dva komada K 580, 5 komadov K 14, 10 komadov K 27. Nihče naj torej ne zamudi prilike, da si nabavi te ure, ki se oddajajo v resnici napol zastoj. Naročite takoj, ker bo zaloga v najkrajšem času razprodana. 3 leta jamstvo. Razpošilja po povzetju 100

Centrala ur Podgorce
Postfach 10/180 (Avstr.)

Najboljše sredstvo zoper stenice in drugi mrčes je

„Morana“

„Morana“ uničuje temeljito stenice in njihovo zalogo. Naroča se pri M. Skrinjar, Trst, Via Ferreria 37/1. 200 gramov stane 1 K 117. Pri večjih naročilih po pust, trgovcem rabat.

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh „Vladica balsamin“. Steklenica K 250. Rationell bals. milo K 120. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolesteri v 3 minutah edini z jamčeno neškodljivo „Sattymgo“. Steklenica K 250

Bujno polnost-krasno

oprsje

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in priznani dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepčilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladico“. K 2.—

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

3 Poarine lasna mast

življa in krepki lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. P. daja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka Praga-Vrsovice št. 752

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Samotok

pravi grozdni sok s Pelješca. Bel in rdeč. Posebno dobro vino za bolnike. M. Žerjav, Strelška ulica 32. Berta Sevar, Jakobski trg. 151

Mazilo za lase

varstv. znamka Netopir napravi g. Ana Križaj v Spodnji Šiški št. 222 pri Ljubljani. Dobi se v Kolodvorski ul. št. 200 ali pa v trafiki pri cerkvi. V treh tednih zrastejo najlepši lasje. Stekl. po 2 K in po 3 K. Pošilja se tudi po pošti. Izborno sredstvo za rast las.

Za gotovost se jamči. Zadostuje samo ena steklenica. 2 Spričevala na razpolago.

Neverjetno poceni!!

Najcenejši dobavni vir. 720 kosov le K 3-75.

Krasna pozlačena, 36 ur idoča precizijeska anker ura z lepo verižico, točna za katero se jamči 3 leta, 1 moška svilena zavrtnica, iz bele masivne pale jamčeno nezdrobljive, 3 kosi finih žepnih robcev, 1 možki prstau z imitiranim dragim kamnom, 1 ustnik z imitiranim jantarom, 1 krasno žepno toaletno zrclo, momentni fotograf, 1 fl. zobotrebec iz št. delov, 1 ženska broška (novost), 1 par duble zlatih manšet, gumbov „Ideal“ s patentno zapeno, 1 čudovito lep album za podobe obsejajoč različne podobe najlepše na svetu, ki morajo zanimati vsakogar, 1 čudovito lep ženski vratni colier iz orientalskih belih nezdrobljivih biserov, 20 finih dopisnih predmetov in še 620 različnih predmetov, ki so v hiši jako koristni, vse skupaj z uro ki je sama vredna tega denarja, velja le K 375. Razpošilja po povzetju Ekspozitna trgovina „LOUVRE“ 84

F. WINDISCH, Krakovo št. A/2. Za neugajajoče se vrne denar.

500 kron

Vam plačam, če ne odstrani moj uničevalec korenin Rla balzam vaših kurjih očes, bradavic, otiščancev v treh dneh brez bolečin. Cena enemu lončku z jamstvenim listom K 1.—, 5 lončki K 250. Stotine zahvalnih in priznanih pisem.

Kemény, Kaschau (Kassa) 1 Postfach 12/44. (Ogrsko.)

Najboljši nabavni vir za izgotovljene postelje

Iz dobrega češkega postelnega perja! Napolnjeno v gostonitnem rdečem nankingu (inlet), s pernicama, 180x120 cm, z 2 zglavnicama, vsaka po 80x60 cm, z novim, mehkim trpežnim perjem K 16.—, polpuh K 20.—, puh K 24.—, pernica sama K 10.—, K 12.—, K 14.— in K 16.—, zglavnica sama K 3.—, K 3.50 in K 4.—, Dvojna pernica, 200x40 cm K 13.—, K 14.50, K 17.50 in K 21.—, zglavnica k njej, 90x70 cm, K 4.50, K 5.20 in K 5.50. 5 kg sivga perja K 9.40, boljše do K 16.—, polbelo K 17.—, 5 kg novo, dobro, belo perje brez prahu K 24.—, snežno belo K 30.—, boljše K 36.—, najfinije gospoko, pukano perje K 45.—, 5 kg nepukanega (cufano) od živih gosij K 26.— in K 30.—. Beli puh, debelo pukano K 5.—, b. ljiš K 6.—, najfinije prsni puh K 6.50 za 1/4 kg, siv puh 1/2 kg K 2.50 in K 3.—. — Razpošilja se franko po povzetju. Zamenja proti povrnitvi poštne dopustna.

Sigmund Lederer, 121 Janowitz a. Angel št. 204 pri Klattau, Češko.

Tigrasto flanelno posteljno odejo

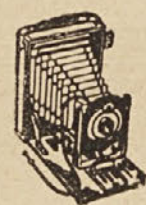
190 cm dolgo, 120 cm široko, dobite, če naročite žitno kavo „Ljubljenko gospodinje“.

1 zayoj 5 kg žitne kave z odejo velja K 5.—
1 „ 5 kg sladne kave z odejo „ K 5.75
1 „ 5 kg žitne kave z lepim blagom za bluzo ali 2 1/2 m platna K 4.50
1 „ 5 kg sladne kave z lepim blagom za bluzo ali 2 1/2 m platna K 5.—
franko po povzetju.

Pišite še danes:

Prva Kuksovska tovarna za žitne in sladne kave Bartmann & Ježek v Kuksu (Češko). Dobro vpeljani zastopniki se iščejo proti visoki proviziji.

Fotografski aparati

iz lesa in kovine, strokovnjaško konstruirani, ne iz lepenke, kakršne ponujajo nestrokovnjaki: Cene s ploščami, papirjem, kemikalijam in učnim navodilom, poština posebe. Ročne kamere po K 1.60 in več. Aparati s stativom K 6.20 „ „ Sklopne kamere po K 9.70 „ „ in dražje do K 300.— v najboljši izvedbi, odlikovani v avstr. državno kol. jno.

Priložnostna prodaja različenih aparatov in objektivov vseh znamk po najnižjih cenah. Ceniki prosto

Elfr. Birnbaum, tovarna za kamere, Hirschberg 164, Češko. 16

Čudovito zdravilo proti pljučnim boleznim!

Pisma bolnikov leka narju

Nadporočnik Béla K... y piše: Pred dvema leti sem se prehladil pri nočni vaji, dobil sem pljučni katar, pozneje pljučno bolezen. Krčeviti kašelj in nočno potenje me je izredno slabilo in sem shujšal. Dobil sem dopust in jemal med tem mnogo zdravil, potoval sem tudi na jug, toda nič ni pomagalo, nazadnje sem popolnoma obupal. Tedaj se čital v angleškem zdravniškem časopisu o slovečem pljučnem redilu Certosanu in si ga naročil. Rabil sem ga šest tednov po predpisu in sem čez dva meseca zopet živahen in krepak vojak. Pravijo mi, da izgledam zdrav kakor še nikdar in počutil se res nisem nikdar prej tako krepkega in srečnega.

Najmodernejših klobukov

za gospode in dečke

ima

„najbogatejšo izbiro

C.J. HAMANN

Ljubljana, Mestni trg št. 8.

Klobuki se sprejemajo v popravilo.

Cene od K 2.20 naprej.

11 Slamniki od K 1.20 naprej.

Ivan Jax in sin

Ljubljana, Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev, koles, pisalnih strojev in strojev za pletenje (Strickmaschinen).

Brezplačen

ponk v ve-

zenju.

Tovarna v

Lincu usta-

novlj. 1867.

Zahtevajte cenik, ki ga dobite brezplačno in poštne prosto.

Ceno posteljno perje!

1 kg sivga dobrega puljenega 2 K; boljše 2.40 K; prima polbelega 2.80 K; belega 4 K; belega puha- stega 5.10 K; vefinega snežnobelega, puljenega 6.40 K, 8 K; puha sivga 6 K, 7 K; belega, flnega 10 K; najfinije prsni puh 12 K

Najboljši češki nakupni vir. Naročila od 5 kg naprej franko.

Izgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 80 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm široki, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhaštim perjem 16 K; pol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3.50 in 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 14.70, 17.80, 21 K, zglavnica 90 cm dolga, 10 cm široka 4.50, 5.40 in 5.70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega, gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju, od 2 K naprej franko. Lahko se franko zamenja, za neugajajoče se vrne denar.

S. BENISCH, Dešenice 180, Češko. Natančnejši cenik gratis in franko. 20

„BALKAN“

trgovska, spedijska in komisijska delniška družba.
Podružnica: Ljubljana, Dunajska c. 33.
Centrala: TRST. 93 Telefon števil. 100.

Mednarodna spedicija, spedicije in zacementiranje vsake vrste, prevažanje blaga, skladišča, kleti. Prosta skladišča za redni užitni podvrženega blaga. Najmoderneje opemljeno podjetje za selitve in prevažanje pohištva v mestu in na vse strani s patentiranimi pohištvenimi vozmi. — Shranjevanje pohištva in blaga v suhih posebnih skladiščih. Omotanje itd. — Spedijski urad, generalni zastop in prodaja vozniških listov: „Dalmatie“ delniške parobrodne družbe v Trstu. — Brzovozne proge Trst-Benetke in obratno, ter Trst-Ancona parobrodne družbe D. Tripicovich & Co., Trst, Avstrijskega Lloydja, Cunard-Line za I. in II. razr. Naročila sprejema tudi blagovni oddelek „Jadranske banke“.

Zamena cen.

93

Pozor!

Kje naj pustim svojo obleko očistiti in prebarvati? Nikjer drugod, kakor le pri

Josipu Reichu v Ljubljani.

Tovarna: Poljanski nasip 4.
Sprejemališče: Šelenburgova ulica 3.
Tam ti z električnim in parnim obratom vsako obleko poljudno prebarvajo, ter s kemičnim čiščenjem popolnoma prenovijo, ne da bi se obleka najmanj pokvarila.

Le poskusi in gotovo boš zadovoljen!

128

1 kg sivega puljenega 2 K poljšega 2 K 40 v: prima polbelega 2 K 80 v. belega 4 K; prima belega puhastega 6 K; volefinaga 7 K, 8 K in 9 K 60 v; puha sivega 6 K, 7 K, belega prima 10 K; prsni puh 12 K. Najboljši češki nakupni vir!

Naročila od 5 kg naprej franko. 17

:: Napolnjene postelje ::

iz gostonitega rdečega, modrega in belega nankinga, ena pernica okoli 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, vsaka okoli 80 cm dolga, 60 cm široka, polnjena z novim sivim, stanovitnim posteljnim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14, 16 K; posamezne zglavnice 3, 3-50, 4 K. Pernica 200 cm dolga, 140 cm široka 13, 15, 18, 20 K; zglavnica 90 cm dolga, 70 cm široka 4-50, 5, 5-50 K; spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka K 13 in 15. Razpošilja se po pošti, od 10 K naprej franko ali če se plača naprej.

Maks Berger, Dešenice števil. 196/4. Češki les (Böhmerwald).

Nikakršni riziko, ker je zamena dovoljena ali se pa vrne denar. Bogato ilustrovani cenik vse posteljnine brezplačno.

KNJIGOVEZNICA

:: A. BABKA, LJUBLJANA ::

Kongresni trg. 74 Podružnica v Trstu.

Krste

(Rakve)

lesene in kovinaste, okraski za krste, pregrinjala za mrtvaške odre, blazine, čipke, črevlje, oblačila, kakor tudi vse druge pogrebne potrebščine so najceneje pri Fr. Margolius, Beljak (Koroško). Iščem solidne zastopnike.

33

Štampilje

vseh vrst za

urade, trgovce, društva itd.

ANTON ČERNE

graver in izdelovatelj kavčkovih štampilj

Ljubljana, Šelenburgova ul. 1.

Ceniki franko.

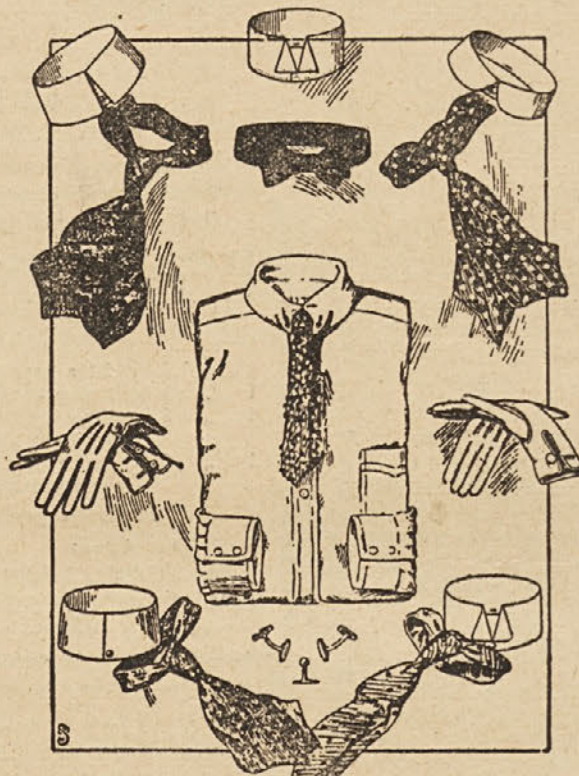
Specialna modna in športna trgovina za gospode in dečke

Franca Jožefa
cesta št. 3.

J. KETTE, Ljubljana

Franca Jožefa
cesta št. 3.

Cilindre
klobuke
čepice
kravate
naramnice
žepne robce
rokavice
palice
dežnike
galoše
čevlje za dom
gamaše
usnjate in
suknene
ovratnike
manšete
srajce

bele in barvaste spalne srajce
Trikot perilo prof. dr. Jegrovo in drugo
nogavice
dokolenice
pletene
telovnike
odeje in plete za potovanje
toaletne
potrebščine
itd.

31

Oglejte si konfekcijsko zalogo

v prvem nadstropju hiše Pred Škofijo št. 3 (zraven škofije) v podružnici tvrdke R. Miklauc

Blago dunaj-
skega kroja.

„Pri Škofu“.

Cene stalne
: in nizke. :

Fine in cenejše obleke, suknje, ranglane in pelerine za moške in dečke. Lepe vrhnje jopice, ranglane (plašče) in vrhnja krila za ženske. — V trgovini najdete tudi veliko izbiro manufakturnega blaga, kakor blago za moške in ženske obleke, raz-
lično posteljno opravo, lepe rute, šerpe i. t. d. i. t. d.

Cenik na zahtevo po pošti brezplačno. :: Solidna postrežba!

12